

**Gemeente
Amsterdam**

Versie
12 november 2018

Gaasperdam en Driemond

Gebiedsplan 2019

CONCEPT

Gebiedsplan 2019 Gaasperdam en Driemond

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied Gaasperdam en Driemond en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2019 gaat doen.

Inhoudsopgave

Inleiding DIT IS EEN VOORBEELD-INHOUDSOPGAVE	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Prioriteit [NUMMER]: [TITEL]	10
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	10
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	13
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Prioriteit [NUMMER]: [TITEL]	7
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	8
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	8
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	8
Prioriteit [NUMMER]: [TITEL]	9
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	10
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	10
Doelstelling [NUMMER EN DOELSTELLING]	10

Inleiding

Voor u ligt het gebiedsplan 2019 van Gaasperdam en Driemond. Het gebiedsplan 2019 is een uitwerking van de gebiedsagenda 2019-2022 en is gemaakt door de gemeente Amsterdam samen met bewoners, ondernemers en stakeholders.

De agenda is er om de gebiedspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Op basis van de gebiedsanalyse, het coalitieakkoord en participatie met bewoners en betrokken partijen zijn de ontwikkelingen, opgaven en kansen van een gebied vertaald naar prioriteiten en doelstellingen voor de periode 2019-2022. In het gebiedsplan 2019 zijn activiteiten beschreven die een bijdrage moeten leveren aan het behalen van deze doelstellingen. Op deze manier blijven we onze focus houden op de opgaven en kansen van ons gebied. Tegelijkertijd blijven we met onze oren en ogen functie als stadsdeel, ontwikkelingen volgen. Dit betekent dat op basis van nieuwe ontwikkelingen, het gebiedsplan kan worden bijgesteld en activiteiten worden toegevoegd of aangepast en activiteiten die niet haalbaar blijken, kunnen worden stopgezet. Het gebiedsplan is daarmee een dynamisch plan waar we in 2019 in gezamenlijkheid met bewoners, ondernemers en stakeholders mee werken ten behoeve van het gebied.

Kenmerken en ontwikkelingen

Gaasperdam is een wijk uit de jaren '70 die bestaat uit vier buurten met ieder een eigen karakter. Gaasperdam is een fantastische wijk waar bewoners naar tevredenheid wonen, maar dat de sociaal/economische positie van de bewoners in Reigersbos en Holendrecht onder het Amsterdams gemiddelde ligt en dat er in de hele wijk de leefbaarheid onder druk staat. Het dorps karakter en de relatief geïsoleerde ligging dragen bij aan de relatief grote sociale samenhang in Driemond. De tevredenheid met de buurt is in Gaasperdam/Driemond vergelijkbaar met het gemiddelde van de stad Amsterdam. Zij waarderen het groene karakter, maar de leefbaarheid en het woongenot staan in delen van het gebied onder druk. Die willen we vergroten door samen met de bewoners te kijken naar de kansen die stedelijke doorontwikkeling kan bieden voor Gaasperdam. We willen graag beter in gesprek met de bewoners om te komen tot gedragen ideeën en plannen. Zo betrekken we de buurt bij de opwaardering van de Gaasperplas en nieuwbouw van een school inclusief nieuwbouwwoningen. Reigersbos en Holendrecht zijn aangewezen als ontwikkel buurten voor de stedelijke vernieuwing nieuwe stijl. De sociaaleconomische positie van de bewoners in Gaasperdam en Driemond is minder gunstig dan gemiddeld in Amsterdam, maar wel beter dan in andere gebieden van Zuidoost. De geregistreerde werkloosheid bleef onverminderd hoog. In Gaasperdam/Driemond moeten relatief veel mensen rondkomen van een minimuminkomen. Veel van de 1200 Zzp'ers die er wonen, leven op of onder het bestaansminimum. In Gaasperdam/Driemond is 30% van de inwoners 55-plusser, vooral in Nellestein en Driemond.

De veiligheidsindexcijfers van Gaasperdam/Driemond zijn gemiddeld voor Amsterdam. Wel zijn er relatief veel vernielingen en winkeldiefstallen en voelen mensen zich vaker onveilig dan gemiddeld. Het cijfer voor onveilig voelen en het vermijdingscijfer zijn gestegen. Met name in de ontwikkelbuurt Reigersbos voelt men zich onveiliger en mijden bewoners bepaalde plekken. De overlastindex is over het algemeen stabiel, maar het deelonderwerp verloedering is gestegen. In Holendrecht en Reigersbos is iets meer criminaliteit dan in de andere buurten. Bewoners uit deze wijken voelen zich ook vaker onveilig. In Driemond zijn bewoners zeer positief over de leefbaarheid

Totstandkoming van de gebiedsagenda

Elke vier jaar wordt per gebied een gebiedsagenda gemaakt. De gebiedsagenda is opgesteld in relatie tot het coalitieakkoord en de Staat van de gebieden.

Wat leeft er onder de inwoners en ondernemers van Zuidoost en welke richting moeten we op met de gebiedsagenda die eens in de vier jaar gemaakt wordt? Een gebiedsagenda is een 'afsprake' tussen de gemeente, partners, inwoners en ondernemers waarin, naast de reguliere taken van het stadsdeel, aangegeven wordt wat we met z'n allen meer, minder of anders willen in een gebied. Deze gebiedsagenda maken we samen met onze partners én de inwoners en ondernemers van. Om de gebiedsagenda's te maken is in 2018 een creatief traject bedacht waarin gedurende meerdere maanden achter elkaar verschillende activiteiten uitgevoerd werden. Het gestelde doel was om zoveel mogelijk inwoners en ondernemers van Zuidoost te spreken, de opgehaalde informatie te visualiseren en de mensen (en anderen) die gesproken zijn snel terug te geven van wat er opgehaald is. Belangrijk aspect in dit traject is de samenwerking met allerlei partijen, groepen en partners in Zuidoost: de gebiedsagenda's zijn namelijk van ons allemaal. Deze partijen moeten zich herkennen in de gebiedsagenda's. Interviews, wandelingen, pop up week, co-creatie sessies en een slotexpo volgden elkaar op in een periode van zeven maanden.

Interviews

In het voorjaar van 2018 zijn de gebiedsteams van Zuidoost samen met stadsdeelambtenaren en verschillende partners de straat opgegaan om ruim 800 inwoners en ondernemers van Zuidoost te interviewen. Dat betekende mensen op straat aanspreken en vragen om een interview, om zo een gedegen dwarsdoorsnede te krijgen van de inwoners en ondernemers van Zuidoost. Doel van deze interviews was om te ontdekken wat inwoners en ondernemers van Zuidoost nu echt vinden van de omgeving waar ze wonen en werken, wat zij mooi vinden in en waar zij zich zorgen om maken. De interviews duurden gemiddeld een halfuur en waren zo ingericht dat de interviewer de 'diepte' in kon gaan met de geïnterviewde. Een aangename constatering is dat alle geïnterviewden zonder enige uitzondering trots zijn op Zuidoost als mooie plek om te wonen, te leven en te werken. Uiteraard is er meer opgehaald tijdens de interviews.

Wandelingen

Naast de interviews zijn er in heel zuidoost ongeveer 15 wandelingen georganiseerd met bewoners, ondernemers, professionals uit de buurt en commissieleden. De deelnemers stelden gezamenlijk vooraf de wandeling samen langs hun mooie plekken. Tijdens de wandelingen maakten zij foto's van die plekken en vertelde men waarom zij deze plekken zo mooi vinden. Via deze weg krijg je ook inzicht in wat er niet zo mooi is en wat anders zou moeten of mogen. Voor de hand ligt dat er veel punten over de inrichting van de openbare ruimte naar voren komen. Echter er zijn ook veel sociale onderwerpen opgehaald.

Pop up week

De tijdens de interviews en wandelingen opgehaalde informatie is opgeschreven in een getekende conceptversie van de gebiedsplannen. Om te toetsen of de juiste punten zijn opgeschreven in die conceptversie zijn de gebiedsteams met de eerder genoemde collega's en professionals een weeklang de straat opgegaan met de getekende conceptversies van de gebiedsagenda's: de pop up week.

Op verschillende plekken op straat, op de markten, pleinen, buurthuizen en andere vindplaatsen in Zuidoost popten de gebiedsteams op en gingen in gesprek met voorbijgangers en de mensen die zij al eerder hadden gesproken die speciaal uitgenodigd waren. Tijdens deze 'toets' zijn punten aangescherpt, aangevuld en zijn er nieuwe punten toegevoegd.

Ontwerpsessies (Co-creatie)

Na deze pop ups zijn er thematisch ontwerpessies georganiseerd, waarin we met verschillende betrokkenen (bewoners, ondernemers, partners, collega ambtenaren) een deel van de prioriteiten en doelstellingen hebben onderzocht. Doel van deze sessies was om meer inzicht te krijgen in de behoeften, wensen en ideeën en deze uit te werken in concrete activiteiten. Op basis van haalbaarheid zijn een aantal van deze activiteiten opgenomen in het gebiedsplan dat dit jaar tegelijk met de gebiedsagenda is opgesteld.

Reguliere participatie momenten

Via dit creatief traject hebben we veel bewoners gesproken met wie we niet eerder in contact zijn geweest. Uiteraard hebben we gedurende het jaar ook gesproken met actieve bewoners en sleutelfiguren met wie we al langer in contact staan en waar we mee samen werken. Dat contact verloopt via reguliere overleggen zoals bijvoorbeeld met de bewonersplatforms, bewonersgroepen of via een buurtschouw, buurtbijeenkomst, inspraakavond of rondom een ontwerpessie voor een plan. De input die we op deze momenten hebben verkregen zijn ook verwerkt in dit plan.

Om het gesprek met winkelcentra en markten goed te kunnen voeren en belanghebbenden goed te kunnen laten participeren, is er gewerkt aan winkelcentrumcommissies (WCC) voor elke markt. Hierin zijn kooplieden, winkeliers/ondernemers en bewoners vertegenwoordigd om een bijdrage te leveren aan het ontwikkelperspectief voor de markten en de naburige winkelcentra. In de overleggen van de WCC zijn uiteenlopende onderwerpen aangaande het winkelcentrum inclusief markt gericht op verbeteringen van het gebied, de winkels en de markt aan de orde gekomen. Evenzo in de overleggen met de diverse winkeliersverenigingen in Zuidoost en het ZZP-platform Zuidoost. Voor wat betreft kunst en cultuur zijn er gesprekken geweest met stakeholders, culturele organisaties en kunstenaars, die via pitches bijgedragen hebben aan het formuleren van de opgave.

Slotexpo

Alle opgehaalde informatie (foto's, uitspraken, uitgeschreven interviews, resultaten van de wandelingen, de getekende gebiedsplannen) is gepresenteerd in een slotexpo. Daar was iedereen aanwezig die heeft meegewerkt en meegedaan aan dit participatietraject en ook bewoners en belangstellenden die niet in dit traject betrokken waren maar wel op andere manieren betrokken zijn. Een mix dus van professionals, ambtenaren, politici en inwoners en ondernemers uit Zuidoost.

En dan?

De getekende plannen moeten in tekst omgezet worden, er moeten bij de gemeentelijke directies acties opgehaald worden (inclusief financiële dekking) om uit te voeren wat er meer, minder of anders moet in een gebied. Tegelijkertijd blijven de ambtenaren afstemmen met bewoners en ondernemers die betrokken waren bij de co-creaties om de ideeën die daar zijn ontworpen een plek te geven in het gebiedsplan. Tot slot wordt een bestuurlijk proces op gang gebracht met als resultaat de uiteindelijke vaststelling van de gebiedsagenda's door de gemeenteraad. Het resultaat van dit lange traject heeft u nu in handen.

Gebiedsgerichte basisvoorzieningen

Natuurlijk doen we méér dan enkel in het gebiedsplan is opgenomen. Zo gebeurt er ook veel op het gebied van sportstimulering, gezondheid, participatie en gezondheid wat zowel belangrijk is voor gebiedsgerichte vraagstukken als een aanvulling is op de basisvoorzieningen. Deze laatste

zijn belangrijk voor het welzijn van de bewoners in het stadsdeel. Basisvoorzieningen dragen bij aan de versterking en stimulering van de zogenaamde dragende samenleving: ze bieden ondersteuning bij het versterken van de zelsamenredzaamheid van Amsterdammers. Een sterke dragende samenleving met veel actieve mensen en organisaties levert een belangrijke bijdrage aan de ambities uit het coalitie akkoord *"Een nieuwe lente en nieuwe lente en een nieuw geluid"*. Basisvoorzieningen zijn er voor alle Amsterdammers, met speciale aandacht voor Amsterdammers die minder zelfredzaam zijn. De basisvoorzieningen richten zich momenteel op een aantal domeinen: op versterking van de pedagogische dragende samenleving, van vrijwillige inzet en informele netwerken, op activering, participatie en sociale accommodaties, op mantelzorgondersteuning en op de basis maatschappelijke dienstverlening. De afgelopen jaren is steeds meer gekeken hoe de basisvoorzieningen gebiedsgericht ingezet kunnen worden. Afstemming en samenwerking worden daarin steeds belangrijker. Momenteel worden de basisvoorzieningen doorontwikkeld tot een sociale basis voor alle Amsterdammers: jong en oud, kwetsbaar en kansrijk. Daarbij is het vertrekpunt de kracht en de capaciteiten van individuele mensen en wat ze aan elkaar te bieden hebben. Waar dit niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Een stevige sociale basis draagt eraan bij dat alle Amsterdammers kansen krijgen voor kwaliteit van leven. In 2020 is het nieuwe stedelijk kader voor de sociale basis gereed.

Veel activiteiten in Gaasperdam en Driemond vinden plaats vanuit de Buurtwerkkamer en de buurthuizen. In buurten als Nellestein en Reigersbos is er een gebrek aan ontmoetingsruimtes voor de bewoners en daar zullen we de komende jaren extra aandacht aan moeten besteden. Bedoeling is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn. Het opbouwwerk, VENZO, BOOT, kleine lokale organisaties, sleutelfiguren, de buurtwerkkamers en de buurthuizen zijn van essentieel belang bij het ondersteunen van bewoners(groepen) bij het concretiseren en uitvoeren van bewonersinitiatieven en daarmee de vrijwillige inzet van bewoners. VENZO heeft daarnaast een vacaturebank en spreekuren voor mensen die vrijwilligerswerk willen doen. VENZO ondersteunt vrijwilligersorganisaties, zodat zij effectiever en efficiënter hun werk kunnen doen. Ook wordt er op diverse thema's ondersteuning geboden aan individuele vrijwilligers en maatjes, zoals door Humanitas (financiële administratie), (taal), en de Regenboog Groep (chronische psychiatrische problematiek). Al dit aanbod is er ook voor de bewoners van Gaasperdam en Driemond.

Voor mantelzorg ligt de focus in dit gebied op samenwerking met de buurtwerkkamers als het gaat om de Dag van de Mantelzorg. Verder worden er in dit gebied meer gebiedsgericht activiteiten opgezet om mantelzorgers te bereiken en ligt de nadruk op het in kaart brengen van de behoeftes van mantelzorgers. Via de basisvoorziening basis maatschappelijke dienstverlening, die uitgevoerd wordt door MADI in dit gebied, vindt een integrale aanpak plaats om de situatie van bewoners te verbeteren op o.a. inkomen, huisvesting, sociaal-emotionele of psychosociale problemen, eenzaamheid en overbelasting van mantelzorgers.

In Gaasperdam en Driemond wordt de pedagogische infrastructuur versterkt door scholen en organisaties in dit gebied te faciliteren. Zij zijn aan zet om samen, vanuit de scholen, aanbod te creëren voor een meer eenduidige benadering van onze jeugd. Om die reden vinden de activiteiten gericht op Brede Talentontwikkeling plaats op en rond de basisscholen. Hier is de eerste kennismaking met activiteiten gericht op sport en gezondheid, kunst en cultuur, natuur en techniek, media en communicatie en burgerschapsvorming en beroepsoriëntatie. Maar ook aan het stimuleren van (excellent) talent wordt aandacht besteedt met maatwerk ondersteuning en begeleiding. Hierbij is veel aandacht voor het betrekken van de ouders bij de (talent) ontwikkeling van hun kind.

Financiën

[INSTRUCTIE: optioneel! Indien van toepassing, omschrijf hier kort eventueel de afwegingen, mogelijkheden of beperkingen m.b.t. de financiën van het gebiedsplan. Bijvoorbeeld globale ambities waar dit jaar nog geen budget voor is.]

Samenvatting van het gebiedsplan

Gaasperdam is een wijk uit de jaren '70 die bestaat uit vier buurten met ieder een eigen karakter. Gaasperdam is een fantastische wijk waar bewoners naar tevredenheid wonen, maar dat de sociaal/economische positie van de bewoners in Reigersbos en Holendrecht onder het Amsterdams gemiddelde ligt en dat er in de hele wijk de leefbaarheid onder druk staat. Het dorps karakter en de relatief geïsoleerde ligging dragen bij aan de relatief grote sociale samenhang in Driemond.

In Gaasperdam en Driemond zijn we divers en daar zijn we trots op. Er is aandacht voor prettig wonen voor iedereen. We omarmen de diversiteit van de huidige en nieuwe bewoners. Voor iedereen is plek en ruimte om te zijn wie je bent of wil zijn.

De sociaaleconomische positie van de bewoners in Gaasperdam is minder gunstig dan gemiddeld in Amsterdam, maar wel beter dan in andere gebieden van Zuidoost. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk is een belangrijke doelstelling in 2019. De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. Meer jongeren moeten gebruik maken voorzieningen zoals het Jongerenpunt voor hulp bij het vinden van een opleiding of werk. Daarom organiseren we in 2019 minimaal 2 Matchingtafel+.

In Gaasperdam/Driemond moeten relatief veel mensen rondkomen van een minimuminkomen. Veel van de 1200 Zzp'ers die er wonen, leven op of onder het bestaansminimum. In Gaasperdam blijven we energie steken in het verminderen van de schuldenproblematiek via kleinschalige, doelgroepgerichte en gebiedsgerichte armoedeaanpak. Ook blijven we ons inzetten om de organisatiegraad van winkeliers te verbeteren. Voor het versterken van de eigen kracht en samenredzaamheid van bewoners willen we in 2019 duurzame verbindingen maken tussen lokale sleutelfiguren, vrijwilligersorganisaties en de medewerkers van het Jongerenpunt, Job-Hunter, jobcoaches.

We willen ook de ontwikkelingskansen voor de jeugd vergroten. Dat begint al jong, met tips en steun voor ouders over opvoeding en ouderbetrokkenheid. De opgave is groot, want veel kinderen en jongeren groeien op in een minimahuishouden. Daarom is het belangrijk dat bewoners actiever zijn, vooral in Holendrecht, Reigersbos en Gein. We stimuleren ouders en buurtgenoten om samen de verantwoordelijkheid te nemen voor een sterker opgroei- en opvoedklimaat in de buurt. Daarvoor kijken we in 2019 onder andere of er behoefte is aan meer ouderplatforms. Ook gaan we door met het project Kansen Aanpak voorheen Stadscholen ozo waarbij basisscholen, ouders en wijkorganisaties gezamenlijk werken aan gelijke kansen in het onderwijs.

In Gaasperdam/Driemond scoren jongeren slechter op jeugdgezondheid dan in andere delen van Zuidoost en Amsterdam. We stimuleren preventieve maatregelen zoals weerbaarheidstrainingen, voorlichting om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en voorlichting over blowen en alcoholgebruik. Ook gaan we ons inzetten om schulden bij jongeren te voorkomen. Bij het creëren van kansen focussen we niet alleen op hulpbehoevende jongeren, maar richten we ons ook op de groep die het al heel goed doet en slechts een klein duwtje in de rug nodig heeft. Zo begeleidt De Talent Academy minimaal tien excellente kinderen uit Gaasperdam. We moeten de

doorstroom van jongeren naar de top 400/600 en 1000 verminderen. Dit zijn jongeren die afglijden en crimineelgedrag vertonen.

In Gaasperdam/Driemond is 30% van de inwoners 55-plusser (in Amsterdam is dat 22,8%), vooral in Nellestein en Driemond. Ook is in beide buurten sprake van een laag voorzieningenniveau. Er zijn aanpassingen nodig om mensen langer zelfstandig te laten wonen. Het is belangrijk dat zorg, en de informatie over zorg, goed toegankelijk is voor bewoners: laagdrempelig en dicht bij huis. Een goede samenwerking van formele en informele partners draagt bij aan betere zorg voor bewoners. In 2019 maken we de voorzieningen gericht op 55-plussers inzichtelijk met behulp van een activiteitenkalender.

Het aandeel bewoners dat zich in meer of mindere mate eenzaam voelt in Gaasperdam (58%) ligt ver boven het stedelijk gemiddelde (49%). We gaan extra inzetten op het bestrijden van eenzaamheid aan de hand van stedelijke programma's. Met behulp van sleutelfiguren verstevigen we verschillende (informele-, religieuze-, en vrouwen-) netwerken in Gaasperdam en Driemond. Ook komen er in 2019 projecten voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking gericht op activering, en we stimuleren beweegactiviteiten voor 55-plussers in Gein en Nellestein.

Om bewoners optimaal te laten participeren in Gaasperdam/Driemond, zowel de kwetsbare als de meer krachtige onder hen, is een sociale structuur nodig die dit stimuleert. Maatschappelijke organisaties, zelforganisaties en bewonersorganisaties spelen hierbij een belangrijke rol. Zij zijn goed in het leggen van contact en het communiceren met bewoners. Ze dragen bij aan de participatie van bewoners op allerlei gebieden. Ook kunnen zij de brug slaan naar groepen die nog niet of onvoldoende bereikt worden door hulp- en dienstverlening. Voor kwetsbare bewoners die weinig contacten hebben met anderen, organiseren we ontmoetingsactiviteiten in de buurt.

We willen de gezondheid van alle bewoners verbeteren door goede voorzieningen, activiteiten aan te bieden en sporten te stimuleren. Bijvoorbeeld door de plaatsing van mobiele Sportcontainers, het organiseren van laagdrempelige bewegingsactiviteiten in de buurt en promotie van de Wijk sportvereniging. Ook gedragsverandering is een punt van aandacht. Daarom zijn voor veel gezondheidsproblemen leefstijlinterventies (eten, drinken enz.) ontwikkeld en zetten we lokale media in om over een gezonde leefstijl te berichten.

De veiligheid in Gaasperdam/Driemond is gemiddeld voor Amsterdam. Wel zijn er relatief veel vernielingen en winkeldiefstallen en voelen mensen zich vaker onveilig dan gemiddeld. In Holendrecht en Reigersbos is iets meer criminaliteit dan in de andere buurten. Bewoners uit deze wijken voelen zich ook vaker onveilig. In Driemond zijn bewoners zeer positief over de leefbaarheid. Veiligheid is onlosmakelijk verbonden met de mate van leefbaarheid in de buurt. Daarom leggen wij in 2019 meer dan voorheen de focus op sociale cohesie en participatie vanuit de buurt. Dat doen we door in de buurten de dialoog met bewoners aan te gaan over actuele thema's. Ook jongeren en jongvolwassenen betrekken we bij de leefbaarheid in de buurt zodat de oplossing binnen de groep zelf ontstaat. Het aandeel jongeren dat verdacht wordt van criminaliteit is in Gaasperdam namelijk hoger dan gemiddeld. In lijn met de stedelijke trend zetten we in op het signaleren en voorkomen van radicalisering en polarisatie. Voor de veiligheid in winkelcentra werken we samen met ondernemers, vastgoedeigenaren, winkeliersverenigingen en de politie aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Voor het verbeteren van de leefbaarheid gaan we samen met bewoners, ondernemers, de GGD en andere partners aan de slag om het verkeerd aanbieden van grof vuil, zwerfvuil en de rattenoverlast, tegen te gaan.

De tevredenheid met de buurt krijgt in Gaasperdam/Driemond een 7,3 gemiddeld van de bewoners (7,5 gemiddeld in Amsterdam). Zij waarderen het groene karakter, maar de leefbaarheid en het woongenot staan in delen van het gebied onder druk. Die willen we vergroten door samen met de bewoners te kijken naar de kansen die stedelijke doorontwikkeling kan bieden voor Gaasperdam. We willen graag beter in gesprek met de bewoners om te komen tot gedragen ideeën en plannen. Reigersbos en Holendrecht zijn aangewezen als ontwikkelbuurten voor de stedelijke vernieuwing nieuwe stijl.

CONCEPT

Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelingskansen jeugd

Stadsdeel Zuidoost wil gelijke ontwikkelingskansen bieden voor alle jeugdigen (0-32 jaar) en bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor jeugdigen die in hun directe omgeving weinig beschermende en stimulerende factoren hebben voor gezond opgroeien, zelfontplooiing en het ontwikkelen van hun talenten en een positief zelfbeeld. Daarnaast wil stadsdeel Zuidoost ook inzetten op het verhogen van de ouderbetrokkenheid en taalvaardigheid van ouders en kinderen.

Doelstelling 1: In 2022 maakt 10 % van de jeugd in Gaasperdam en Driemond (4-18 jaar) gebruik van voorzieningen die erop gericht zijn om hun weerbaarheid te vergroten

In Gaasperdam en Driemond heeft 54% van de inwoners een niet-westerse migratie achtergrond. In het onderwijs wordt er weinig aandacht besteed aan niet-westerse geschiedenis of cultureel erfgoed. Vanuit huis krijgen ze vaak ook weinig mee hierover (om verschillende redenen). Gedurende de gesprekken die zijn gevoerd met diverse bewoners en groepen is meermalen de behoefte uitgesproken om meer te investeren in de versterking van de identiteit van deze jeugd. De gedachte hierachter is dat wanneer zij meer kennis hebben van hun culturele achtergrond, ze hierdoor hun identiteit versterken en hierdoor meer weerbaar zijn om de uitdagingen die ze tegenkomen in hun leven, te kunnen doorstaan. Om deze reden gaan we ons de komende vier jaar hierop richten. Waar we ons ook op gaan richten is het versterken van de (seksuele) weerbaarheid van de jongeren in Gaasperdam en Driemond. De jongeren in Zuidoost zijn vaker seksueel actief en vrijen vaker onveilig dan hun leeftijdsgenoten uit de rest van Amsterdam. In Zuidoost heeft 14% van de jongeren weleens geslachtsgemeenschap gehad. Ruim een derde van deze jongeren gebruikt niet altijd een condoom (5%). In Gaasperdam en Driemond heeft 6% van de vierde klassers wel eens gedwongen een seksuele handeling verricht (stedelijk 3%).

- **Activiteit 1.1.1: Nulmeting uitvoeren naar deelname 6-18 jarigen uit Gaasperdam en Driemond aan activiteiten die erop gericht zijn om hun identiteit te versterken en hun weerbaarheid te vergroten**

In 2019 gaan we een nulmeting verrichten; hoeveel kinderen uit Bijlmer Centrum nemen deel aan dit soort activiteiten? Op basis van deze nulmeting kan het percentage in de doelstelling mogelijk bijgesteld worden.

- **Activiteit 1.1.2: Identiteit versterken: '#ID challenge'***

Deze uitdaging helpt jongeren van 12-18 jaar om hun (eigen) ID (identiteit) te ontdekken, verkennen en reclaimen door op sociale media diverse positive power uitdagingen te delen. Het doel van de ID challenge is ontdekken waar je vandaan komt, je ervaringen te delen met anderen, respect te hebben voor andere culturen en te leren van elkaar. Het ontwikkelen van je ID draagt tevens bij aan een positief zelfbeeld en maakt de jeugdige tegelijkertijd weerbaarder. Jeugdigen worden zo in hun kracht gezet of gehouden. Weten wie je bent en waar je voor staat helpt je in je ontwikkeling om bewuste keuzes te maken waar je naartoe wilt. De uitdagingen worden verzameld en ingezet voor educatieve doeleinden. Ouders, kinderen en leerkrachten staan hierbij centraal.

- **Activiteit 1.1.3: Seksuele weerbaarheid voorlichting voor kinderen op basisschool door Qpido (OKT), met aandacht voor seksuele diversiteit**
Voorlichting gericht op zowel de leerkrachten, leerlingen als de ouders.
- **Activiteit 1.1.4: Social media voorlichting op school door Qpido (OKT)**
Voorlichting gericht op zowel de leerkrachten, leerlingen als de ouders
- **Activiteit 1.1.5: Training voor ouders 'Begin bij mij' (Ouderparticipatie)**
OKT biedt deze training 'Begin bij mij' voor ouders en is gericht opdat ouders gebruik maken van hun culturele achtergrond om daaruit de kracht te halen om hun kind(eren) op te voeden.
- **Activiteit 1.1.6: Training voor kinderen 'omgaan met 3 leefwerelden'**
OKT biedt deze training aan i.s.m. met stichting Sitara. Het is gericht op kinderen om te kunnen omgaan met de grote verschillen die er zijn in hun 3 leefwerelden: school/thuis/straat. Deze training is in 2018 gegeven op scholen in Bijlmer Oost en Gaasperdam en Driemond en zetten we voort in 2019.
- **Activiteit 1.1.7: Coaching**
Vanuit het jongerenwerk hebben we signalen ontvangen dat jongeren meer behoefte hebben aan één op één coaching. Deze persoonlijke begeleiding en ondersteuning is gefocust op o.a. identiteitsontwikkeling en positief zelfbeeld, maar ook gericht op het meer weerbaar maken van jongeren.
- **Activiteit 1.1.8: Rolmodellen**
We willen meer gaan werken met rolmodellen en kinderen. We willen rolmodellen uit het gebied beter zichtbaar maken en hun beter betrekken bij scholen en jeugd- en jongerenwerk. Tevens willen we zelf rolmodellen vaker betrekken bij jeugdactiviteiten georganiseerd door het stadsdeel of partners.

Doelstelling 2: In Gaasperdam en Driemond zijn de percentages voor adviezen voor voortgezet onderwijs in 2022 met 8% verhoogt met als uiteindelijk doel om in 2028 op het stedelijk gemiddelde te komen

Stadsdeel Zuidoost vraagt dringend aandacht voor de kloof en ongelijkheid in de adviezen voor voortgezet onderwijs op basisscholen in het stadsdeel. In Gaasperdam en Driemond is het aandeel HAVO/VWO schooladviezen heel erg verschillend ten opzichte van het stedelijke gemiddelde. Het hebben van gelijke rechten leidt niet altijd tot het krijgen van gelijke kansen in het onderwijs, verwijzend naar het rapport van de Inspectie van het Onderwijs, De staat van het onderwijs over 2014-2015. Kinderen met dezelfde talenten krijgen in dit stadsdeel niet altijd gelijke kansen. Hun schoolloopbaan wordt mede bepaald door het opleidingsniveau van de ouders of de steun die de ouders kunnen bieden. Wat gebeurt er als ouders om verschillende redenen deze (intellectuele) ondersteuning niet kunnen bieden? De verschillen worden dan nog groter als de kinderen naar school gaan. Het is onaanvaardbaar als talenten van kinderen en ook het leervermogen van kinderen onopgemerkt blijven en daardoor het potentieel van "onze jongeren" niet ten volle wordt benut. Om deze reden zetten we de komende jaren extra in op het ondersteunen van leerlingen en ouders zodat leerlingen een meer passend schooladvies krijgen.

- **Activiteit 1.2.1 : 100 kinderen aanpak (gebied overstijgend)**
Kinderen vanaf groep vier van Holendrecht, Reigersbos en Gein krijgen extra begeleiding gericht op huiswerkbegeleiding, maatschappelijke participatie, sport, taal, kunst en cultuur. In 2019 starten we met 100 kinderen, waarin ook kinderen uit andere kwetsbare wijken meedoen (zoals de K-buurt, Bijlmerplein, Venserpolder en H-buurt). Elk jaar komen er 100 leerlingen bij dus in 2022 krijgen 400 kinderen ondersteuning. De begeleiding vindt plaats tot en met de tweede klas van de middelbare school (nazorg). Dit betreft een lange termijn traject (2028) waarvan de eerste twee jaar worden ingericht als een pilot.
- **Activiteit 1.2.2: Intensieve leerondersteuning**
We gaan inzetten op intensieve leerondersteuning in de vorm van huiswerkbegeleiding, persoonlijke ondersteuning en maatschappelijke participatie. Kinderen die uit kwetsbare gezinnen komen worden op deze manier in de gelegenheid gesteld om op een positieve manier te werken aan hun schoolse vaardigheden en maatschappelijke vorming. Dit draagt bij aan betere schoolse prestaties als ook aan een betere sociaal-emotionele ontwikkeling. Zo worden kinderen in hun kracht gezet om hun talenten en vaardigheden ten volle te ontwikkelen en benutten. Tevens worden ouders en leerkrachten nauw betrokken bij deze vorm van ondersteuning. Elke vorm van (ouder)betrokkenheid draagt positief bij aan de ontwikkeling van kinderen.
- **Activiteit 1.2.3: Bordspel 'Leren is leuk!' * Co Creatie**
Dit bordspel helpt geeft handvatten aan ouders om hun kinderen te begeleiden en ondersteunen om de volgende stap te laten maken in hun ontwikkeling.
- **Activiteit 1.2.4: Deelname VVE verhogen**
We willen alle kinderen een gelijke kans bieden en vinden het daarom belangrijk dat er zoveel mogelijk kinderen deelnemen aan de voorschool. De voorschool is een laagdrempelige voorziening in de wijk die bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge kinderen. Op de voorschool leren kinderen spelenderwijs. Ook draagt het bij aan de taalontwikkeling van kinderen. Sinds 2018 is het gratis aanbod verdwenen, alle ouders betalen een inkomensafhankelijke bijdrage. De deelname is sinds 2017 afgenomen van 84% naar 68% van de doelgroepkinderen (met risico op taalachterstand). In 2018 is gestart met een campagne om de deelname weer te verhogen. In 2019 gaan we hiermee door en zetten we ook in op het wegnemen van drempels die de aanmelding voor de voorschol belemmeren.
- **Activiteit 1.2.5 : Leerkrachten ondersteunen bij omgang met diversiteit**
We sluiten aan bij het Groot Stedelijk Programma om leerkrachten te ondersteunen bij de omgang met de diversiteit van Amsterdam. Bijzondere aandacht gaat uit naar het voorkomen van onder advisering.
- **Activiteit 1.2.6 : Taalstimulering**
In stadsdeel Zuidoost is een deel van de ouders laag opgeleid en onvoldoende (digi)taalvaardig om hun kind(eren) de Nederlandse taal te leren, te ondersteunen bij het onderwijs of de weg te vinden naar relevante voorzieningen. Een goede taalontwikkeling draagt positief bij aan betere schoolse vaardigheden, ouder-kind relatie, ouderbetrokkenheid en algemene ontwikkeling. Om deze reden gaan we in 2019 extra aandacht besteden aan de taalstimulering van zowel ouders als kinderen.

- **Activiteit 1.2.7 : Leerkrachten ondersteunen bij omgang met diversiteit**
We proberen organisaties zoals Swazoon, Spirit en de Straatcoaches meer in de scholen actief te krijgen. Door deze nadere samenwerking willen we meer rolmodellen in de school en extra steun voor de scholen om de werkdruk te verlichten en ruimte te creëren voor kinderen om zich zelf te ontwikkelen.

Doelstelling 3: Veel van de jeugdigen (0-32 jaar) in Gaasperdam en Driemond maakt gebruik van voorzieningen die er op gericht zijn om hun talenten te ontwikkelen. Hierbij is specifiek aandacht voor kinderen uit minimagezinnen.

Zuidoost streeft naar een evenwichtig aanbod in allerlei voorzieningen voor jong en oud. Uit Service Design en diverse dialoogbijeenkomsten met buurtbewoners is gebleken dat er behoefte is aan uitdagende sport- en speelvoorzieningen voor jong en oud. Spelen, sporten en bewegen dragen tevens positief bij aan leerprestaties bij kinderen, het voorkomen van overgewicht, een gezonde leefstijl en sociale en creatieve vaardigheden. Voor ouderen is sport en bewegen van belang om gezond oud te worden.

- **Activiteit 1.3.1: Nulmeting uitvoeren naar deelname 0-32 jarigen uit Gaasperdam en Driemond aan Talentontwikkeling activiteiten (gebied overstijgend)**
Zuidoost heeft een breed scala aanbod talentontwikkeling projecten. In 2019 gaan we een nulmeting maken; hoeveel kinderen uit Gaasperdam en Driemond nemen deel aan deze activiteiten? Op basis van deze nulmeting kan het percentage in de doelstelling mogelijk bijgesteld worden.
- **Activiteit 1.3.2 : Kansen Aanpak**
Met deze aanpak draagt de gemeente bij dat alle kinderen in Amsterdam, ongeacht herkomst, thuissituatie of buurt waarin ze opgroeien, de meest succesvolle schoolloopbaan kunnen doorlopen. Hiervoor worden eenduidige afspraken gemaakt tussen basisscholen, ouders en wijkorganisaties. Morgenster, OBS De Brink, De Holendrechtschool en Mobiel deden vorig schooljaar al mee en nu zal de Lotus ook aansluiten. Voor de komende jaren tot 2022 zetten we in op borging en verduurzaming zodat de samenwerkingsstructuren tussen de verschillende partijen de komende jaren kunnen worden voortgezet. Ook stimuleren we via het Ouderplatform Holendrecht meer samenwerking tussen ouders en scholen met een gemeenschappelijk doel, namelijk het versterken van de pedagogisch dragende samenleving.
- **Activiteit 1.3.3: Impulsklassen**
OKT in samenwerking met PPOZO. Opzetten en implementeren van Impulsklassen. Een groepsarrangement voor kinderen die belemmeringen ervaren in het tot leren komen. Het OKT verzorgt het gedeelte voor de ouders, onderwijs het gedeelte voor de kinderen.
- **Activiteit 1.3.4 : Inzet Speeltuinwerk (Ontwikkelbuurt)**
Een professionele speeltuinwerker wordt ingezet die door middel van gerichte speelactiviteiten en het gebruik van attributen kinderen uitdaagt en stimuleert in hun ontwikkeling en (speelse) vaardigheden. Dit geeft kinderen uit kwetsbare gezinnen de mogelijkheid om zich spelenderwijs te ontwikkelen met begeleiding en speelattributen waar zij anders niet mee in aanraking zouden komen. Dit project zal in de uitvoering verbonden worden met het project 'stimulering van sport en beweging' (aanvraag Swazoon).

- **Activiteit 1.3.5: Ieder kind centraal**
Tien kinderen uit kwetsbare gezinnen krijgen ondersteuning en begeleiding op het gebied van talentontwikkeling, gezondheidsbevordering en empowerment. Het doel is om deze kinderen uiteindelijk minder kwetsbaar te maken. Dit project is een samenwerking met de GGD die de gezinnen begeleidt waardoor een gezin een stevige basis wordt voor het kind.
- **Activiteit 1.3.6: Talent Academy (Ontwikkelbuurt)**
Talent Academy is een project voor excellente jongeren die uitblinken in sport, IQ, muziek of iets anders. Door ondersteuning en stimulans te bieden, kunnen excellente jongeren hun talenten op cognitief vlak, sport, kunst en cultuur verder ontwikkelen. De Talent Academy begeleidt minimaal tien kinderen uit Gaasperdam.

Doelstelling 4: Het verlagen van het aantal jongeren in de Top600/400 met 5%, aantal jongeren in detentie verlagen met 5 % en het percentage jeugdige verdachten verder verlagen naar het stedelijke gemiddelde.

In Zuidoost heeft de 'klassieke' overlast door jongeren op straat plaats gemaakt voor criminele gedragingen en processen die zich meer onder de oppervlakte afspelen. Er is minder sprake van rondhangen in grote groepen op vaste plekken en tijden. In plaats daarvan lijken jongeren vooral via social media te communiceren en binnen een groter netwerk in kleinere, wisselende groepjes rond te hangen. Dit fenomeen maakt het lastiger om een goed beeld te krijgen van de samenstelling van een groep en de problematiek binnen de groep.

Voor Jeugd & Veiligheid verschijnen per jaar verschillende monitoren. Voor de Top600/400 verschijnt maandelijks een monitor met het aantal jongeren per stadsdeel. De monitor jongeren in detentie verschijnt per kwartaal en de het Criminaliteitsbeeld waarin het aantal jeugdige verdachten is opgenomen verschijnt 1 x per jaar. In alle monitoren komt naar voren dat het in Zuidoost met jeugd niet goed gaat en staan we vaak hoog op de lijsten. In de komende 4 jaar streven er naar deze situatie te verbeteren door gerichte activiteiten in te zetten in nauwe samenwerking met onze partners, zoals de zorgpartijen, politie OM en lokale organisaties in Zuidoost

- **Activiteit 1.4.1: Uitvoering van de groeps/netwerkaanpak Bijlmer Centrum/Oost en de Mini League (Gaasperdam)**
De aanpak bestaat uit een combinatie van straf (politie en OM) en zorg. Het doel is om de criminaliteit terug te dringen door jongeren een ander perspectief te bieden. Wanneer jongeren langere tijd (een half jaar) niet meer negatief in beeld komen en op de goede weg zijn, kunnen politie, OM en stadsdeel/zorgpartners besluiten om de jongeren uit te laten stromen. Daarnaast kunnen jongeren die regelmatig negatief in beeld komen instromen in het netwerk. Het uiteindelijke doel is te voorkomen dat jongeren instromen.
- **Activiteit 1.4.2: Versterken samenwerking Jongerenwerk, Ambulant Jongeren team en Sportbuurtwerk**
Samenwerking versterken zodat in alle buurten een team van professionals is dat snel kan schakelen, zorgsignalen snel oppakt en doorzet naar bijvoorbeeld het OKT of naar het stadsdeel. Uiteindelijk doel is om te voorkomen dat jongeren doorgroeien in negatief gedrag

en in de criminaliteit terecht komen.

- **Activiteit 1.4.3: "Snitch" problematiek bestrijden**
Snitch problematiek onder de aandacht brengen op scholen en hulpverlening binnen geheel Zuidoost om zo het taboe te doorbreken en de problematiek bespreekbaar te maken.
- **Activiteit 1.4.4: Aangifte- en meldingsbereidheid vergroten**
Aangifte- en meldingsbereidheid vergroten om meer inzicht te krijgen op de omvang van het problematiek door voorlichting aan ouders/scholen/netwerk/bewoners/hulpverlening/jongerenwerk. Hierin wordt nauw samengewerkt met de gebiedsteams.
- **Activiteit 1.4.5: 'Instalent' Co-Creatie**
Instalent helpt risicojongeren door hen een alternatief te bieden om de aantrekkingskracht van het criminele pad te verminderen. Dit gebeurt door rolmodellen te gebruiken bij het ontwikkelen van eigen talenten. De rolmodellen zijn bewoners met een crimineel verleden die een opleiding krijgen en daarna in een programma risicojongeren helpen om een andere keuze te maken. De focus ligt daarbij op het omdraaien van 'criminele talenten' (plannen en organiseren, IT-kennis, handel, leidinggeven) om deze in te zetten op een positieve manier in een betaalde baan.
- **Activiteit 1.4.6: Samenwerking tussen PIT, OKT en basisscholen**
In Gaasperdam is er op 7 basisscholen een samenwerkingsverband tussen de school, het OKT en het PIT team om kinderen en ouders vroegtijdig te begeleiden om te voorkomen dat ze op latere leeftijd in de criminaliteit terecht komen.
- **Activiteit 1.4.7: Pop-up games**
De Pop-up games zijn sportactiviteiten die we flexibel kunnen organiseren op plekken waar we dat nodig achten. Denk hierbij aan overlastplekken of plaatsen waar ondersteuning gewenst is bij de organisatie van sportactiviteiten of evenementen. De uitvoerende organisatie stimuleert de deelnemers om mee te doen aan de diverse activiteiten en past vraag en aanbod op elkaar aan. De uitvoerende organisatie signaleert ook overlastsituaties of waar zorg nodig is. Indien nodig verwijst ze door naar het OKT, Samen Doen of andere welzijnsorganisaties. De uitvoerder is geen hulpverleningsinstantie maar vervult vooral de rol van verbinder en intermediair. Deze activiteit is uitstekend geschikt voor tieners en jongeren.

Prioriteit 2: Verminderen armoede

De werkloosheid daalde tussen 2014 en 2016 in Gaasperdam en Driemond sterker dan gemiddeld en ligt nu op het stedelijk gemiddelde (7%). De geregistreerde werkloosheid, oftewel het aandeel ontvangers van bijstand, WW of gedeeltelijke AOW uitkering, bleef onverminderd hoog (16% versus 12%). De verschillen tussen de wijken zijn groot, Driemond en Nellestein zijn de uitkomsten op de sociaaleconomische indicatoren gunstig. Holendrecht en Reigersbos (46% van de huishoudens leeft op het minimum), met uitzondering van Holendrecht West. Gein scoort gemiddeld op inkomensindicatoren, maar de verschillen tussen de buurten zijn groot: Gein Noordoost (Gein 3) scoort goed, Zuidoost (Gein 4) gemiddeld en Gein Noord en Zuidwest (gein 1 en 2) lager dan gemiddeld. In de buurt Holendrecht Noordwest zijn de problemen het grootst en stabiel: Bijna de helft (46%) van de huishoudens leeft op het minimum. Begin 2017 ontvangt 21% van de volwassenen een bijstandsuitkering (Amsterdam: 9%) en in 2016 had 6,3% van de huishoudens een Vroeg-erop-af melding (Amsterdam: 1,5%). In Reigersbos liggen inkomens-gerelateerde indicatoren rond het stedelijk gemiddelde, maar voornamelijk in Reigersbos Midden veelal onder het gemiddelde.

De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. In Gaasperdam en Driemond is 20% van de bevolking jonger dan 18 jaar (Amsterdam 18%). Veel van deze jongeren groeien op in armoede, het aandeel minimajongeren (30%) en langdurige minimajongeren (20%) is in Gaasperdam en Driemond hoog (Amsterdam: 22% en 14%). Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk is daarom een belangrijke doelstelling in 2019.

Doelstelling 1: Het aantal werklozen in Holendrecht-west, Reigersbos en Gein is in 2022 verminderd met 4%

In Holendrecht-west en Reigersbos is het percentage geregistreerde werkloosheid hoog, namelijk resp. 25,7% en 16,2% (stedelijk 11%).

We gaan ons daarom de komende vier jaar inzetten om specifiek in deze buurten de werkloosheid terug te dringen door de kansen op betaald werk te benutten. Dat gebeurt via leerwerktrajecten en werkervaringsplekken en de inzet van een Job-Hunter en een jobcoach. De doelgroepen zijn jongeren, bewoners van 27 jaar en ouder met een bijstandsuitkering, niet uitkeringsgerechtigden, bewoners in de laatste maanden van hun WW en onzichtbare jongeren.

▪ Activiteit 2.1.1 : Inzet Job-Hunter

Een Job-Hunter gaat in 2019 specifiek de (gemotiveerde) werkloze bewoners van Holendrecht-west en Reigersbos naar betaald werk. Job-Hunter zijn in Zuidoost al een aantal jaren actief, we gaan ze dit jaar voor het eerst per gebied inzetten. Resultaat: in 2019 50 personen bemiddeld naar werk.

▪ Activiteit 2.1.2 : Campagne 'De Job-Hunter zoekt werk voor jou!'

Er komt een grote campagne waardoor zoveel mogelijk bewoners van Zuidoost kennis kunnen maken met het aanbod van de job-hunters. Gebruik makend van lokale media en social media proberen we hiermee zoveel mogelijk bewoners die een baan willen, hiermee te bereiken.

- **Activiteit 2.1.3: Inzet Jobcoach (Nazorg)**
Een jobcoach wordt voor 2019 aangesteld om de bewoners die zijn bemiddeld naar werk, gedurende het eerste half jaar, te ondersteunen. Vaak hebben deze mensen lang niet gewerkt en hebben ze in de eerste periode wat extra ondersteuning nodig om hun werk succesvol voort te kunnen zetten. Dit inzet van de Jobcoach is gericht op het voorkomen van uitval zodat het werk van de Job-Hunter duurzame bemiddelingen betreft en bewoners lang aan het werk blijven. Resultaat: in 2019 zijn 50 personen ondersteunt.
- **Activiteit 2.1.4 : Gemotiveerde werkloze bewoners uit Holendrecht-west en Reigersbos bemiddelen naar betaald werk.**
Gemotiveerde werkloze bewoners Holendrecht-west en Reigersbos worden via de Job-Hunter en andere partners bemiddeld naar betaald werk. Het gaat specifiek om: 150 gemotiveerde bewoners worden bemiddeld naar betaald werk, 35 bewoners worden gekoppeld aan vacatures in het Arena Poort gebied (carrousel project) 10 WW-klanten worden proactief bemiddeld naar betaald werk en 15 gemotiveerde bewoners worden via Zuidoost Werkt! begeleid richting betaald werk.
- **Activiteit 2.1.5: 'De Workdesk verbind!' Terugdringen schooluitval door middel van inzetten op stageplekken^[1] Co creatie**
De Workdesk is een platform dat werkgevers en potentiële (jonge) werknemers helpt om met elkaar in contact te komen en elkaar beter te begrijpen. Hieruit kunnen duurzame werkrelaties ontstaan. Er wordt een centrale desk beheerd door jonge mensen dat ingezet kan worden als verbindingspunt waar werkgevers en scholieren/studenten/starters elkaar treffen. Via dit platform bieden werkgevers trainingen op het gebied van sollicitatiegesprekken, werkethiek, jezelf pitchen, een flitsende cv opstellen en netwerken. Deze trainingen worden in samenwerking met de jongeren die de workdesk beheren, georganiseerd.
- **Activiteit 2.1.6: Taboe rondom armoede verlagen: 'TabooTelling' * Co creatie**
Door schaamte en schuldgevoel wachten bewoners vaak met het vinden van hulp. Dit kan de situatie waarin zij zitten verergeren, mensen kunnen in een neerwaartse spiraal terecht komen waardoor ze minder tot weinig gemotiveerd zijn om werk te zoeken. Terwijl het hebben van betaald werk hen juist uit de financiële ellende kan halen. Tabootelling helpt mensen met schulden om het taboe op armoede te doorbreken/bespreken, door een "open podium" een laagdrempelige bijeenkomst, aan te bieden. Er vindt minimaal één "open podium" plaats. Dit richt zich zowel op burgers als op ondernemers.
- **Activiteit 2.1.7: Gebiedsgerichte Armoedeaanpak Jongeren**
Van de 17000 jongeren in de leeftijd van 18-27 jaar in Zuidoost hebben er ruim 4000 geen of lage kwalificatie en zijn er ruim 1500 werkloos. Daarnaast heeft Zuidoost een relatief hoog aantal "spookjongeren" in vergelijking met andere stadsdelen. Deze jongeren zijn nergens ingeschreven en dus onzichtbaar voor de Gemeente. De redenen waarom jongeren in armoede leven loopt uiteen. Sommige groeien op in armoede en doorbreken de spiraal niet, anderen raken in armoede door werkloosheid, of vanwege andere kwetsbare situaties (zoals het gebrek aan een sociaal netwerk). Vanuit de Gemeente Amsterdam en Stadsdeel Zuidoost is er divers aanbod voor jongeren; het Jongerenpunt, Swazoon, Streetcornerwork en de MaDi bieden hulp aan jongeren. Echter zijn er weer diverse redenen waarom jongeren hier onvoldoende gebruik van maken. Om dit beter in kaart te

^[1] Deze activiteit komt voort uit één van de co-creatie sessies

brengen gebruiken we de GeDIK aanpak. Dit heeft als doel om de sociaal economische positie van de deelnemende jongeren te verbeteren, een doelgroep aanpak te ontwikkelen dat ook voor andere jongeren gebruikt kan worden, het ontwikkelen van ketenregie en het doen van aanbevelingen voor de organisatie. Het betreft 40 deelnemers.

- **Activiteit 2.1.8: Inzet Job-Hunter jeugd (18 tot 32 jaar)**
Een Job-Hunter gaat in 2019 specifiek de (gemotiveerde) werkloze jeugdigen in Gaasperdam naar betaald werk toeleiden. Het betreft 50 jeugdigen.
- **Activiteit 2.1.9: Inzet jobcoach jeugd (18 tot 32 jaar)**
De inzet van job coaching is tweeledig. Enerzijds wordt een jobcoach ingezet om de jeugdigen die zijn bemiddeld naar werk, gedurende het eerste half jaar, te ondersteunen. Het werk van een jobcoach gericht op het voorkomen van uitval zodat jeugdigen die bemiddeld zijn naar een baan, dit ook weten te behouden. In 2019 worden minimaal 50 jeugdigen ondersteund door een jobcoach. Anderzijds wordt de jobcoach ingezet om in het onderwijs een verbinding te maken met laatstejaars studenten. Op deze manier worden studenten vroegtijdig in beeld gebracht zodat de jongeren direct verbonden worden met een jobhunter. Deze zorgt dan voor de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Zo voorkom je dat jongeren tussen wal en schip belanden.
- **Activiteit 2.1.10: GeDIK aanpak met klanten van de Voedselbank**
De Voedselbank is verantwoordelijk voor het hele proces van voedselverstrekking. Vanaf het intakegesprek tot uitgifte van een pakket. Het is bedoeld als noodoplossing van tijdelijke aard voor de duur van maximaal 36 maanden. Er zijn echter een substantieel aantal klanten die langer dan 36 maanden een pakket ontvangen. Deze klanten is het niet is gelukt om hulp te vinden voor hun (financiële) problemen. In de praktijk blijkt dat de Voedselbank onvoldoende in staat is om klanten te helpen met hun problemen. Met De GeDIK aanpak wil het Stadsdeel onderzoeken wat de beste methode is om de klanten te helpen. 40 deelnemers
- **Activiteit 2.1.11: Mijn Wachtijd Winst bij Voedselbank Holendrecht**
Tijdens het uitgeven van de voedselpakketten komen de klanten al heel vroeg. De klanten hebben dan meer en betere keuze uit de producten. Hoe later ze komen, hoe minder keuze er is. De wachttijd is gemiddeld 1 a 1,5 uur. Wij benutten deze wachttijd en bieden klanten vier activiteiten aan met als doel het verbeteren van de sociaal economische positie en het verhogen van de participatie. De klanten kiezen zelf welke activiteiten zij nodig hebben hiervoor. Dit is in samenwerking met Stichting Congada.
- **Activiteit 2.1.12: Van vrijwilligerswerk naar werk* (een activiteit VENZO)**
twee opties; idee uit co-creatie en idee uit themabijeenkomst rondom thematafels en casuïstiek besprekingen

Doelstelling 2: Het aantal werkende minima in Zuidoost is in 2022 gezakt met 17% (n = 1677 in 2014) <er zijn hier geen cijfers voor op gebiedsniveau>

In Amsterdam Zuidoost wonen 10.486 minimahuishoudens. 16% van deze huishoudens behoort tot de werkende minima (1677). Zij verdienen minder dan 120% van het Wettelijk Sociaal Minimum. Het gaat hier specifiek om mensen in loondienst en niet om Zzp'ers. Een substantieel deel van deze groep in Zuidoost is hoogopgeleid in het land van herkomst. Omdat ze de Nederlandse taal niet voldoende machtig zijn, doen ze veelal laaggeschoold werk met beperkte kansen op beter werk vanwege de taalbarrière. Hierdoor ontstijgen zij de armoede nauwelijks. Om deze reden zetten we in op het verhogen van het taalniveau bij werkende minima. Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van doelgroepgerichte aanpakken voor werkende minima. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de cijfers rondom minimahuishoudens altijd 3 jaar oud zijn omdat de inkomens bij de belastingdienst pas na 3 jaar definitief worden vastgesteld. Het effect van de inzet die we t/m 2022 plegen, is dus pas in 2025 meetbaar.

- **Activiteit 2.2.1: Project Hoogopgeleide laaggeletterde bewoners duurzaam aan het werk**
Bij dit project krijgen Spaanstalige hoogopgeleide bewoners via de UVA en/of de VU een voor hen op maat gemaakte taalprogramma aangeboden. Dit voorziet in het behalen van het vereiste taalniveau om duurzaam te kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Er wordt hierbij samengewerkt met de werkgevers waar de deelnemers werken, om drempels die vanuit de werkgever mogelijk kunnen ontstaan, weg te nemen en uitval te voorkomen. Na afronding van de opleiding worden de deelnemers via onze jobhunters bemiddeld naar beter betaald werk. Het betreft 7 deelnemers.
- **Activiteit 2.2.2: Change of mind and change of hearts. Helpt de wederzijds bewustwording van minima, ambtenaren en werkgevers**
Relatief veel bewoners staan aan de kant. Ze zijn werkloos, en participeren niet of slechts beperkt. Of bewoners hebben wel een betaalde baan, maar verdienen daarmee te weinig om zorgeloos van rond te kunnen komen. Onder het motto "Change of minds & change of hearts" bieden bedrijven, gevestigd in Zuidoost, honderd trajecten aan waar bewoners uit de verschillende gebieden geplaatst worden.

Doelstelling 3: Stimuleren lokaal ondernemerschap om de economische zelfstandigheid van ondernemers en Zzp'ers te vergroten

Omdat we armoede willen bestrijden door het aantal mensen met een stabiel inkomen te verhogen, richten we ons niet alleen op mensen begeleiden naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers. Gaasperdam en Driemond heeft veel (jonge) ondernemers die door middel van tijdelijke ondersteuning hun onderneming op een dusdanig niveau kunnen krijgen, dat ze voldoende in staat raken om er zorgeloos van te leven.

- **Activiteit 2.3.1 : Ondersteuning ondernemers in wijk**
Er worden workshops georganiseerd in de wijk voor ondernemers i.s.m. Ondernemersplatform ZO. Ook komt er een ondernemerssprekkuur waar ondernemers terecht kunnen met verschillende vragen rondom ondernemerschap. In samenwerking met het ondernemersplatform worden diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd.
(onder voorbehoud van subsidietoekenning BOOT)

- **Activiteit 2.3.2: Meer aandacht voor Zzp'ers en ondernemers**
Door coaching op het ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en het organiseren van masterclasses/ netwerkbijeenkomsten professionaliseren we het ondernemerstalent in Zuidoost. Doelgroepen zijn: Zzp'ers, informele ondernemers opleiden tot reguliere ondernemers, creatieve ondernemers (World of Talent), Startups, Studenten/MBO-leerlingen
- **Activiteit 2.3.3 : Project Ondernemerschap en Talentontwikkeling**
Het project Ondernemerschap en Talentontwikkeling is een lokaal samenwerkingsverband tussen de HvA en gemeente (WPI en Stadsdeel) en ondersteunt ondernemerspotentieel uit Zuidoost.
Het project zal resulteren in 5 nieuwe startups, 40 jongeren die hun ondernemersvaardigheden hebben ontwikkeld en 4 lokale sociale ondernemingen hebben zich verder ontwikkeld tot onafhankelijk renderende bedrijven.
- **Activiteit 2.3.4: Pilot Jonge Ondernemers**
Via dit pilot project krijgen 10 jonge ondernemers uit Zuidoost de kans om hun creatieve ideeën om te zetten in een winstgevende onderneming.
(onder voorbehoud van projecttoekenning)
- **Activiteit 2.3.5: Project voor jonge ZZP'ers**
(onder voorbehoud van projecttoekenning)

Doelstelling 4: In 2022 maakt 20% van de jeugd (6-18 jr) gebruik van voorzieningen die erop gericht zijn om de effecten van armoede op kinderen.

In Gaasperdam en Driemond groeit 30,3% van de kinderen tot 18 jaar op, in minimahuishoudens ten op zichte van 21,9% stedelijk gezien.

Van alle kinderen uit Gaasperdam en Driemond ervaart 12% depressieklachten.

24% van de kinderen in Gaasperdam en Driemond groeit op met zorgen, spanningen of stress in het gezin. De nummer 1 oorzaak van deze stress is geld, op 2 staat werk en op 3 wonen. Door in te zetten op bestrijden van armoede kunnen we dus bijdragen aan het verminderen van deze zorgen. Dat is echter preventief. We willen ook inzetten op activiteiten die kinderen die al in deze stress situaties opgroeien, hun situatie enigszins kunnen verlichten. Onder de prioriteit verbeteren ontwikkelkansen Jeugd is al zo een doelstelling beschreven (1.3 Talentontwikkeling).

In het coalitieakkoord 2014-2018 "Amsterdam is van iedereen" is dit als volgt verwoord:

"Kinderen in Amsterdam verdienen de beste kansen voor hun ontwikkeling en hun toekomst. De gemeente investeert daarom tientallen miljoenen extra in zowel het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs, als in het mbo. Voor de klas staan leraren die investeren in hun eigen ontwikkelingen daarmee kinderen het beste onderwijs geven. We hebben voor leerkrachten, groepen leerkrachten en scholen beurzen beschikbaar gesteld die zij naar eigen inzicht kunnen besteden aan kwaliteitsverbetering. We bieden hiermee maatwerk per school, geen 'one-size-fits-all'."

- **Activiteit 2.4.1: Extra taallessen voor kinderen(leeftijd 4-8 jaar) van ouders die naar de Voedselbank gaan**
37% van de bewoners in Zuidoost is laaggeletterd. Dit is overdraagbaar op kinderen. Kinderen van laaggeletterde ouders hebben een hoger risico om ook laaggeletterd te worden. Er is taalaanbod voor ouders waarbij opvoeding en kinderen een rol speelt. Maar er is geen gericht

taalaanbod voor de kinderen zelf. Ze kunnen vanaf 2,5 jaar wel aan de VVE deelnemen. Uit onderzoek van de Onderwijsinspectie vorig jaar blijkt echter dat de taalachterstand van de kinderen na deelname niet voldoende is ingelopen¹. De taalbeheersing is verbeterd, maar niet voldoende. Kinderen beginnen de kleuterschool dus met een achterstand. Dat is heel moeilijk in te halen zonder extra lessen en begeleiding van professionals.

- **Activiteit 2.4.2: Taallessen voor jongeren van 12-18 jaar**
37% van de bewoners in Zuidoost is laaggeletterd. Dit is overdraagbaar op kinderen. Kinderen van laaggeletterde ouders hebben een hoger risico om ook laaggeletterd te worden. Er is taalaanbod voor ouders waarbij opvoeding en kinderen een rol speelt. Maar er is geen gericht taalaanbod voor de kinderen zelf. Het volledig beheersen van de Nederlandse taal is essentieel om mee te kunnen doen in de samenleving. Het vergroot een goede aansluiting op hoger onderwijs en verbetert de kans op betaald werk. Het verkleint het risico op armoede. Om deze reden starten wij taallessen voor jongeren van 12-18 jaar. In een pilotperiode verkennen wij dit terrein om een taalles te ontwikkelen die goed past bij jongeren in Zuidoost.
- **Activiteit 2.4.3: Kindercommissie Zuidoost**
In 2019 wordt er een Kinderstadsdeelvoorzitter en een kindercommissie geïnstalleerd in Zuidoost. De kindercommissie bestaat uit 12 leerlingen van 6 scholen uit Zuidoost. De kindercommissie zal worden gevraagd om rondom een aantal onderwerpen, adviezen uit te brengen. Rondom het thema Armoede zullen ze ook gevraagd worden een advies uit te brengen.

¹ Hoofdpijnen: De staat van het onderwijs 200 jaar, Inspectie van Onderwijs, april 2017

Prioriteit 3: Verbeteren woonklimaat

In Gaasperdam en Driemond zijn we divers en daar zijn we trots op. Er is aandacht voor prettig wonen voor iedereen. We omarmen de diversiteit van de huidige en nieuwe bewoners. Voor iedereen is plek en ruimte om te zijn wie je bent of wil zijn.

Amsterdam streeft naar een betere verhouding in het aandeel kwetsbare huishoudens en draagkrachtige huishoudens en leefbare wijken met functiemeninging.

Doelstelling 1: Investeren in de openbare ruimte. We letten op schoon, heel, bereikbaarheid en verkeersveilig.

Het Gaasperplaspark is in trek om te wandelen, hardlopen en zwemmen. Holendrecht en Reigersbos zijn aangewezen als "Ontwikkelbuurt". Bewoners hebben aangegeven ontevreden te zijn over het onderhoud in de openbare ruimte. In de Ontwikkelbuurten Reigersbos en Holendrecht is daarom een integrale aanpak vereist. Incidentele financiering op korte termijn en structurele veranderingen op lange termijn zorgen ervoor dat de situatie verbeterd voor de buurt en haar bewoners. In Driemond geven we aandacht aan bereikbaarheid en tussen 2018 en 2020 zal er groot onderhoud in heel Driemond plaatsvinden grootonderhoud.

- **Activiteit 3.1.1 : Actieplan Schoon**

Voor 2019 is er een Actieplan Schoon in ontwikkeling dat per gebied wordt opgesteld. Hierin worden maatregelen opgenomen die betrekking hebben op het tegengaan van bijplaatsingen (afval dat naast de vuilcontainers wordt gedumpt), ongediende overlast, zwerfafval en het verbeteren van de informatievoorziening vanuit het stadsdeel rondom afval.

- **Activiteit 3.1.2: Verkenning herinrichting water/groen en maaiveld bij het winkelcentrum Reigersbos**

In 2019 wordt samen met de school, ondernemers, bewoners in het kader van de *Placemaking Reigersbos* gekomen tot een haalbare en uitvoerbare van het waterpartij, groen en maaiveld bij het winkelcentrum.

- **Activiteit 3.1.3: Holendrecht Schoon Zo Gewoon (samen met o.a. met Holendrecht Collectief samen en met actieve bewoners)**

Samen met actieve bewoners en de Afdeling Beheer wordt in het kader van "zelfbeheer" gekeken naar wat en hoe bewoners zelf een bijdrage kunnen leveren.

- **Activiteit 3.1.4: Harde hoven en parkeerplaatsen Holendrecht West noordelijk deel**

In 2017 heeft de gemeente gewerkt aan de inrichting van het Maasdrielhof. Deze werkzaamheden zijn inmiddels afgerond. De overige harde hoven aan de noordkant van het winkelcentrum (eigenaar Stadgenoot) worden in 2019 op dezelfde manier vernieuwd. Op de parkeerplaatsen vindt dan ook groot onderhoud plaats. Dit houdt in dat de bestaande verouderde materialen worden vervangen door nieuwe Waarbij de huidige inrichting behouden blijft

- **Activiteit 3.1.5: Pilot Mokumflex**

De pilot Mokumflex in Driemond (integratie van aanbod en vraag gestuurd - doelgroepenvervoer) liep van december 2017 - 2018. Na evaluatie is besloten om de pilot met

een jaar te verlengen tot december 2019 en dan een definitief besluit te nemen. [nog in overleg met directie RVE V&OR]

- **Activiteit 3.1.6: Tijdelijke nieuwe inrichting schoolplein bij De Tamboerijn**
In 2019 wordt samen met de school en eventueel inzetten van Hoodlab of Placemaking gekomen tot een nieuwe inrichting en veilige schoolplein.
Uitvoering vindt plaats in Reigersbos aan de Pompstationpad, kortsluiting route Gaasperplaspad (zuidkant Gaasperplas) en Gein-Driemond ten zuiden van het Pompstation waterleiding voor de verbetering van het woon-werkverkeer richting Driemond-Weesp en recreatief fietsverkeer
- **Activiteit 3.1.7: Optimaliseren fietsnetwerk Zuidoost**
Realiseren van ontbrekende onderdelen in het fietsnetwerk of het optimaliseren daarvan, waardoor fietsroutes korter, directer en veiliger worden en de bereikbaarheid wordt verbeterd.
- **Activiteit 3.1.8: Onderzoek naar de mogelijkheden voor een pierenbad**
In Gaasperdam en Driemond is geen pierenbadje, het zou een waardevolle toevoeging zijn in de openbare ruimte. In 2019 gaan we gericht opzoek naar een mogelijke locatie en financiering voor deze wens.
- **Activiteit 3.1.9: Speelvisie Driemond**
We ontwikkelen een speelvisie voor heel Driemond. We onderzoeken of en zo ja waar spelen in Driemond kan worden versterkt, in aanvulling op de faciliteiten van speeltuin Disneyland.
- **Activiteit 3.1.10: Onderzoeken mogelijkheden renovatie particuliere woningen boven het winkelcentrum Reigersbos**
In 2019 zal de gemeente Amsterdam (stadsdeel) samen met de woningcorporatie Stadgenoot en de VvE's verkennen en mogelijkheden onderzoeken hoe de particuliere woningen boven het winkelcentrum te renoveren.
Stadgenoot onderzoekt op dit moment of de verkochte woningen onder de convenant vallen. Zo ja dan moet Stadgenoot de woningen opknappen. Zo nee dan is de vraag wat te doen met de woningen. De VvE's zijn niet kapitaalkrachtig om de woningen te renoveren. **Tekort: 8000 per woningen. Pilot starten met een woonblok: 30X8000= 240.000?**
- **Activiteit 3.1.11: Grootonderhoud Driemond**
Stadsdeel Zuidoost en Waternet hebben voor de periode 2018-2020 een gezamenlijke opgave tot groot onderhoud in Driemond. Dit betekent dat er onderhoud wordt gepleegd in zowel de openbare ruimte, als aan het rioolsysteem en drinkwaterleidingen. Het verrichten van diverse werkzaamheden in hetzelfde grondgebied vraagt om een nauwe samenwerking tussen het stadsdeel en Waternet. Het groot onderhoud zal de komende jaren gefaseerd worden uitgevoerd waarbij de complexiteit per deelgebied van Driemond verschilt. In samenwerking met de Dorpsraad Driemond en een door hun geformeerde werkgroep van bewoners, is een gefaseerd informatie- en participatietraject uitgewerkt zodat bewoners van de verschillende deelgebieden op het juiste moment betrokken kunnen worden bij de plannen.
In het eerste kwartaal van 2019 wordt de uitvoering van fase 1 afgerond. Het informatie- en participatietraject richt zich in 2019 vooral op fase 2 en 3.

▪ **Activiteit 3.1.12 Verkeersveiligheid in Gaasperdam**

We gaan op de volgende locaties onderzoek doen naar de verkeersveiligheid en zo nodig maatregelen nemen

1. Millingenhof, naar aanleiding van een petitie van bewoners
2. Kruispunt Wethouder in t Veldstraat/ Jan Shaefferpad

Bij 2 scholen gaan wij de verkeersveiligheid opnieuw onderzoeken en zo nodig de inrichting van de schoolzone actualiseren

3. De Brink in Holendrecht
4. De Regenboog in Gein

Doelstelling 2: Een gastvrij Gaasperdam en Driemond voor iedereen.

De huidige huizenvoorraad wordt verbeterd, tevens is er plek voor een wooncarrière in je eigen gebied. We verwelkomen de nieuwe bewoners die graag in Gaasperdam en Driemond willen wonen. Er is in ons gebied plek voor iedereen. We willen samen leven in onze wijk; jong en oud, armer en rijker, hetero of homo en we omarmen de diversiteit van nationaliteiten. Gaasperdam en Driemond is 1 van de gebiedsuitwerkingen van Koers 2025. Waarbij onderzocht is welke mogelijkheden er zijn voor de Amsterdamse woningbouwopgave tot 2015. Er zijn bouwlocaties onderzocht bij de nieuwe overkapping van de Ag en tevens wordt gekeken of er binnen de bestaande stad verdichtingsmogelijkheden zijn.

De rijksweg Ag wordt verbreed en overkapt (2015-2020). In 2020 is de lucht in de woonwijken langs de tunnel in Amsterdam Zuidoost schoner en het verkeerslawaaï minder. Op een deel van de overkapping wordt een park aangelegd.

▪ **Activiteit 3.2.1 : Nieuwe woningen voor iedereen**

De gemeente heeft op termijn plannen voor nieuwbouwwoningen in Gaasperdam en Driemond. Naast woningen voor nieuwkomers bouwen we natuurlijk ook voor de buurt. Graag willen we als gemeente u ideeën over hoe we een wooncarrière in de eigen buurt kunnen bevorderen en voor welke doelgroepen (jeugd, ouderen, mensen met een beperking) we een woning tekort zien.

▪ **Activiteit 3.2.2 : Verbeter plan openbare ruimte en woningen Holendrecht West zuidelijk deel**

Inventariseren en agenderen aanpak harde hoven Holendrecht West. Het stadsdeel maakt een plan van aanpak openbare ruimte dat voor iedereen toegankelijk is en enthousiasmeert Eigenhaard tot een inventarisatie woningverbetering. Het stadsdeel agendeert het plan openbare ruimte bij het MIP.

▪ **Activiteit 3.2.3 : Omarm de diversiteit**

We zetten ons in om de diversiteit van Gaasperdam en Driemond te omarmen en zichtbaar te maken. We faciliteren (bewoners)initiatieven die zorgen voor verbinding, met het doel dat Gaasperdam en Driemond een plek is en blijft waar iedereen zich thuis voelt en zich zelf kan zijn.

▪ **Activiteit 3.2.4: Eben Haëzer als ontmoetingsruimte voor de wijk**

Eben Haëzer is in 2018 weer geopend, het is een integraal zorgcentrum waar verschillende vormen van zorg en ondersteuning voor ouderen worden geleverd. Tevens is hier de eerste Wijkkliniek in Nederland geopend: een nieuw zorgconcept dat is ontwikkeld door Cordaan, het AMC en Zilveren Kruis. Het restaurant Lokaal 219 is nu ook een ontmoetingsruimte voor de

wijk geworden. We gaan met Eben Haëzer en bewoners in gesprek welke activiteiten georganiseerd kunnen worden om de verbinding met de buurt te versterken.

- **Activiteit 3.2.5: Versterken exploitatie Matchzo in Driemond**
De Matchzo heeft een belangrijke functie in Driemond als buurthuis en ontmoetingsplek, en wat betreft de verschillende sportfaciliteiten. We onderzoeken mogelijkheden om de exploitatie van de Matchzo in Driemond te versterken zodat de verschillende functies behouden kunnen blijven.
- **Activiteit 3.2.6: Ketu Koti tafel Gaasperdam en Driemond**
We organiseren een Ketu Koti tafel in Driemond, waar bewoners uit Driemond en Gaasperdam met elkaar in gesprek gaan over het thema 'familiegeschiedenis'.
- **Activiteit 3.2.7: Vergroten bewustwording rondom proces kopen van een woning (en het traject vooraf) onder jongeren**
Hoewel de voorraad aan studenten- en jongerenwoningen voldoende is, krijgen we nog steeds vaak signalen dat jongeren uit Zuidoost moeite hebben met het vinden van een woning. Deels heeft dit te maken met hun financiële situatie, de jeugdwerkloosheid is hoger in Zuidoost (9% versus 7,5% stedelijk). Hier wordt aan gewerkt vanuit de Aanpak Jeugdwerkloosheid. Een andere oorzaak voor dit probleem is dat veel jongeren uit Zuidoost niet bekend zijn met het reilen en zeilen van het kopen van een woning, vaak omdat ze dit niet van huis uit hebben mee gekregen. In 2019 gaan we inzetten op vergroten van de bewustwording door middel van korte infofilmpjes maar ook door middel van campagnes met rolmodellen uit de gemeenschap die wel een woning hebben gekocht, om jongeren in Zuidoost te laten zien dat het kan.
- **Activiteit 3.2.8: Taakstelling voor het huisvesten van kwetsbare groepen**
Met de taakstelling voor huisvesting van kwetsbare groepen, en een grote mutatiegraad huurwoningen in Zuidoost, is het aandeel kwetsbare inwoners groter worden. Dit zorgt in een aantal buurten voor extra druk op de leefbaarheid (cumulatie van sociale problematiek). Tegelijkertijd is het voor de kwetsbare groepen geen gunstige situatie om in buurt gehuisvest te worden waar er al sprake is van een grotere aanwezigheid van sociale problematiek. Deze ontwikkeling wordt geagendeerd in het overleg met de woningcorporaties om in overleg te bezien wat hieraan kan worden gedaan. Het probleem is aangekaart bij de Dienst Wonen. Er wordt gemonitord of dit tot afspraken leidt met de corporaties die de onevenredige groei in Zuidoost van kwetsbare groepen kan stoppen.

Doelstelling 3: Versterken van de buurteconomie en de sociale verwevenheid van ondernemers in hun buurt

Een goede buurteconomie is belangrijk voor de buurt. We werken aan een economische sterk winkelcentrum in Reigersbos, met kwaliteit en uitstraling dat past bij de toekomstige nieuwe bewoners. Dat zijn vooral nieuwe bewoners uit de buurt, maar ook bezoekers vanuit omliggende gemeenten (Weesp, Abcoude). De overige buurtcentra Holendrecht en Gein, worden geconsolideerd; er wordt niet ingezet op economische versterking, wel op een aangename en veilige beleving van bewoners die er boodschappen doen. In Driemond hebben de bewoners zorgen over het behoud van het voorzieningenniveau, aangezien het dorp nu 1 supermarkt kent waarvan de eigenaar mogelijk in de nabije toekomst met pensioen zal gaan. Tot slot is er een groot aantal Zzp-ers woonachtig in Gaasperdam. Zij hebben echter te weinig inkomsten uit hun

onderneming om te groeien. We gaan de ondernemers helpen hun ondernemersvaardigheden verder te ontwikkelen en daarmee hun onderneming tot wasdom kunnen laten komen.

- **Activiteit 3.3.1: Staanplaatsen uitbreiden**
Door verkoop vanuit staanplaatsen toe te staan, kunnen bewoners op loopafstand boodschappen doen.
- **Activiteit 3.3.2: Inzet winkelstraatmanagement**
De ondernemers hebben gezamenlijk een straatmanager aangetrokken, die gemiddeld 8 uur per week de winkeliers in Gaasperdam zal ondersteunen.
De taken zijn gericht op het verhogen van de organisatiegraad door de besturen te ondersteunen bij het inzetten van ondernemerssubsidies.
De straatmanager wordt ook ingezet voor promotionele activiteiten voor het winkelgebied en bewaakt een evenwichtige branching van winkels en voorzieningen.
- **Activiteit 3.3.3: Herontwikkeling winkelcentrum Reigersbos**
Reigersbos is ontwikkelbuurt en zal de komende jaren worden herontwikkeld.
Het winkelgebied is het centrum van de lokale bedrijvigheid. We gaan fysieke maatregelen uitvoeren, zodat er een open en aantrekkelijke entree van het winkelgebied ontstaat met een betere uitstraling.
- **Activiteit 3.3.4: Aantrekkelijk aanbod warenmarkten**
We hebben aandacht voor de verdwijnende functie van markten en we maken een plan hoe we de kwaliteit van de warenmarkt in Reigersbos kunnen verbeteren, zodat het meer van toegevoegde waarde wordt voor een bloeiend, florerend winkelgebied. Er wordt een winkelcentrumcommissie ingesteld, waarin bewoners, marktkoopliden en ondernemers participeren. Er komt meer ruimte voor het organiseren van themamarkten met bewoners, zo mogelijk ook in winkelcentrum Gein.
- **Activiteit 3.3.5: Inventariseren mogelijkheden om het voorzieningenniveau in Driemond op peil te houden**
Bewoners van Driemond hebben zorgen over het behoud van het huidige voorzieningenniveau. Het dorp kent 1 supermarkt waarvan de eigenaar mogelijk in de nabije toekomst met pensioen zal gaan. We inventariseren welke mogelijkheden er zijn om het voorzieningenniveau op peil te houden en bespreken daarbij ook de mogelijke stedenbouwkundige ontwikkelingen in het dorp.

Doelstelling 4: In 2022 is de buurttevredenheid van de bewoners van Holendrecht en Reigersbos gelijk aan het stedelijke gemiddelde

De score op buurttevredenheid is in 2017 7,3 en ligt daarmee onder het stedelijk gemiddelde van 7,5. Factoren die bepalend zijn voor het beoordelen van de buurttevredenheid zijn overlast ervaren door vervuiling, de mate waarin mensen zich 's avonds veilig voelen in hun buurt, de ervaren overlast van criminaliteit, overlast ervaren door andere groepen. Op al deze punten scoren Holendrecht en Reigersbos lager dan gemiddeld, en is het cijfer wat men op deze punten heeft gegeven, gedaald ten opzichte van 2015. Dit is ook de reden waarom Holendrecht en Reigersbos zijn aangemerkt als Ontwikkelbuurten. Rekening houdend met deze factoren gaan we interventies inzetten om de buurttevredenheid in 2022 weer terug te brengen naar het stedelijke gemiddelde.. Onze aandacht ligt bij het faciliteren van de dialoog tussen bewoners en andere stakeholders.

- **Activiteit 3.4.1: Aanpak 15 Steegjes in Reigersbos**
Verbeteren van de kwaliteit, beleving en sociale veiligheid van de 15 anonieme steegjes die uitkomen op de achterkant van het winkelcentrum, d.m.v. betere verlichting, kunst in de openbare ruimte en aantrekkelijker inrichting.
- **Activiteit 3.4.2: Sport en speelplekken**
In Zuidoost is er al jaren vraag naar extra sport en spelen, tevens het opknappen van enkele sport- en speelplaatsen. Om bij te dragen aan de gezondheid van de jeugd, aan de vraag te voldoen voor meer sport en spel in de openbare ruimte is het noodzakelijk dat er meer van deze gelegenheden komen. 4 speel- of sportplekken zullen in 2019 worden vernieuwd of opgeknapt (Reigersbos en Holendrecht) middels een participatietraject onder leiding van Hoodlab met bewoners en andere partijen.
- **Activiteit 3.4.3: Buurttevredenheidspelling**
POZO, PBAZO en VENZO doen 3 keer per jaar een onderzoek onder de bewoners. Met de resultaten zullen wij met de partners en bewoners middels participatie komen tot maatwerk of adviezen aan het stadsdeel voor de buurt.
- **Activiteit 3.4.4: Parkeeroverlast**
De resultaten van parkeeronderzoek in 7 gebieden in Zuidoost tezamen met draagvlakmeting van bewoners resulteren in 2019 in een advies van het DB aan het College over het al dan niet invoeren van parkeer regulerende maatregelen. In Gaasperdam en Driemond gaat het om de volgende buurten: Holendrecht West, T buurt reigersbos , Gein 3, Liendenhof en Lopikhof.
- **Activiteit 3.4.5: Groepsmannen of hanggroepen in de openbare ruimte.**
In Holendrecht, Reigersbos en Gein zijn er groepen mannen die, bij gebrek aan dagbesteding en accommodatie, bij elkaar komen om te kletsen en (alcohol) te drinken. Sommige bewoners ervaren overlast van deze groepen.
De groepen zelf hebben aangegeven dat er onvoldoende activiteiten zijn die voor hen aansprekend genoeg zijn. Ze hebben behoefte aan een ontmoetingsplek en/of een zinvolle dagbesteding zoals ingezet worden als buurtvader of klusjesman. In 2019 gaan we de mogelijkheden hiervoor verkennen.

Prioriteit 4: Bevorderen fysieke en mentale gezondheid

In Gaasperdam en Driemond voelen bewoners zich minder vaak gezond (68% versus 76%) en hebben vaker lichamelijke beperkingen (19% versus 14%). Met name in de wijken Holendrecht en Reigersbos voelen zij zich minder vaak gezond (67% versus 76%) en hebben vaker beperkingen (23% versus 14%). In het gebied wordt minder vaak bewogen (57% voldoet aan beweegnorm versus 65%) en heeft men vaker overgewicht (51% versus 40%). Ernstige eenzaamheid komt relatief vaak voor in Gaasperdam/Driemond (16% versus 13%), behalve in de wijk Driemond. Daarom gaan we de komende vier jaar interventies inzetten die gericht zijn op het bestrijden van overgewicht, eenzaamheid en het voorkomen van. Mensen met een lage opleiding of weinig inkomen, hebben vaker lichamelijke of psychische klachten. Dit benadrukt het belang van de doelstellingen die zijn genoemd onder de prioriteit 'Verminderen Armoede'.

Doelstelling 1: Het percentage kinderen met een gezond gewicht wijkt in 2022 niet meer dan 5% af van het stedelijk gemiddelde

In Gaasperdam en Driemond is het percentage kinderen in de voorschoolse leeftijd met ondergewicht, significant toegenomen. Daarnaast is het percentage kinderen met een gezond gewicht significant gedaald. Onder kinderen op het basisonderwijs is het percentage ondergewicht ook significant toegenomen. Daarnaast is er in deze leeftijdsgroep een significante daling te zien in het percentage obesitas. Het percentage kinderen met een gezond gewicht ligt onder het stedelijk gemiddelde.

Gaasperdam en Driemond is geen focusgebied binnen de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG). Het feit dat Gaasperdam en Driemond geen focusgebied is heeft te maken met ambtelijke capaciteit. Daarom zullen toch wij een aantal interventies binnen deze aanpak inzetten om de beoogde doelstelling in 2022 te bereiken.

- **Activiteit 4.1.1: Activiteiten die voldoen aan de vuistregels van de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht**
Alle activiteiten die gericht zijn op kinderen die het gebiedsteam organiseert, subsidieert of financiert voldoen aan de vuistregels van de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht. Dit doen we door deze voorwaarde op te nemen in de prestatie afspraken en door informatie over gezonde alternatieven beschikbaar te stellen.
- **Activiteit 4.1.2: Inzet lokale media voor informatie over gezonde leefstijl**
We schakelen radio- en tv-stations in zodat ouders met onvoldoende taalvaardigheid toch relevante informatie te horen krijgen een gezonde leefstijl.

Doelstelling 2: Meer mensen zijn in staat om gezond te leven. Het percentage volwassenen met overgewicht wijkt in 2022 niet meer dan 10 % af in negatieve zin van het stedelijk gemiddelde.

[toelichting]

- **Activiteit 4.2.1: Inzet lokale media om een gezonde leefstijl te promoten**
Het is belangrijk dat bewoners voldoende kennis hebben over een gezonde leefstijl en dat ze het wijk aanbod op het gebied van gezond leven weten te vinden. Daarom geven we bewoners via lokale media informatie over het beweegaanbod in de wijk en van welke leefstijlinterventies men gebruik kan maken.
- **Activiteit 4.2.2: Activiteitenkalender - inzicht in aanbod voorzieningen 55-plussers**
De voorzieningen voor 55-plussers maken we inzichtelijk via een activiteitenkalender: een papieren versie die wordt gepubliceerd en verspreid op verschillende plekken in de buurt zoals buurthuizen, de buurtwerkkamer, sporthallen, sportcentrum, verzorgingshuizen, woongroepen en clubhuizen. Samenwerking POZO, VENZO en PBAZO.
- **Activiteit 4.2.3: Beweegactiviteiten voor 55-plussers**
De beweegactiviteiten worden laagdrempelig in de buurt aangeboden door verschillende partijen en initiatieven. De activiteiten zijn gericht op het bevorderen van gezondheid en ook op het bestrijden van eenzaamheid: het brengt mensen met elkaar in contact en haalt ze daarmee uit hun isolement.
- **Activiteit 4.2.4: Behoeftescan Sport- en beweegdeelname**
Behoeftescan sport- en beweegdeelname en ontwikkelen sport- en beweegaanbod dat aansluit op de (veranderende) sportvraag voor de doelgroep(en) tussen de 18 en 55 jaar in Gaasperdam en Driemond.

Doelstelling 3: Meer mensen met een goed mentale gezondheid. In 2022 wijkt het percentage bewoners in Gaasperdam en Driemond dat zeer ernstig eenzaam is, niet meer af dan 3% van het stedelijk gemiddelde

Het percentage eenzame mensen is hoog in Gaasperdam/Driemond (16% versus 13% gemiddeld in Amsterdam). En de groep bewoners die zich sociaal uitgesloten voelt of geen regie over het eigen leven ervaart, is groter. Bij ouderen is vaker sprake van eenzaamheid dan bij andere leeftijdsgroepen. Bijvoorbeeld door verlies van een partner of door gezondheidsproblemen. De oorzaken van eenzaamheid komen dus niet zozeer door de leeftijd zelf, maar door achterliggende factoren. Zo zijn er ook andere groepen waar eenzaamheid voorkomt: jongeren, mantelzorgers, migranten, mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB'ers) en LHBTI'ers. Verschillende stedelijke programma's voeren projecten uit speciaal voor deze groepen bewoners. Voor de ouderen organiseren we verschillende projecten vanuit de Wmo.

- **Activiteit 4.3.1: Verstevenen netwerken Gaasperdam en Driemond**
Met behulp van sleutelfiguren verstevenen we verschillende (informele-, religieuze-, en vrouwen-) netwerken in Gaasperdam en Driemond. We verbinden verschillende netwerken aan elkaar zodat kennis en informatie effectief gedeeld kan worden. De netwerken kunnen zelf activiteiten bedenken, organiseren en uitvoeren.
- **Activiteit 4.3.2: Projecten voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking (LVB)**
Er zijn in Gaasperdam twee projecten voor volwassenen met een LVB-indicatie. Een activerings- en eenzaamheidsbestrijdingsproject voor vrouwen. Vrouwen volgen diverse

activiteiten waarvan zij aangaven er behoefte aan te hebben, zoals voorlichting over gezonde voeding en koken. Een dergelijk project zetten we in 2019 ook op voor (jonge) mannen met een LVB-indicatie, bij voorkeur vaders.

- **Activiteit 4.3.3: Interventies gericht op tegengaan eenzaamheid onder jongeren**
In 2018 is gestart met een onderzoek dat zich richt op het achterhalen van de oorzaken van eenzaamheid onder jongeren in Gaasperdam en Driemond. In 2019 worden activiteiten uitgevoerd die worden ontwikkeld op basis van de uitkomsten van het onderzoek.
- **Activiteit 4.3.4: Ontmoetingsactiviteiten gericht op senioren**
Dagbesteding in Wi Kontren en de Drecht. Kerstlunch World of Food, Nostalgiedag Kwakoe Festival, Wijkcentrum Kwakoe dagbesteding. Waar mogelijk wordt extra aandacht besteed aan omgaan met (partner) verlies.
- **Activiteit 4.3.5: Maatjesprojecten gericht op mensen met LVB en GGZ-cliënten**
Deze maatjesprojecten zijn erop gericht om mensen met LVB en mensen met psychische problemen in hun kracht te zetten en te leren omgaan met hun psychische beperking op een manier dat ze een meer positief zelfbeeld ontwikkelen en daardoor beter in staat zijn om betekenisvolle sociale relaties aan te gaan.
- **Activiteit 4.3.6: Campagne om stigma's rondom psychische beperkingen te verkleinen**
Het ontwikkelen van een campagne die erop is gericht om stigma's rondom psychische beperkingen te verkleinen.
- **Activiteit 4.3.7: Welzijn op recept**
Welzijn op recept is een aanpak waarbij mensen die kampen met psychosociale problemen worden ondersteund bij het versterken van hun gezondheid en welzijn. Kern van de aanpak is dat een huisarts, of welzijnscoach de persoon met psychosociale klachten, doorverwijst naar een zogenaamd 'welzijnsarrangement' van MOvactor.
Het kan bijvoorbeeld gaan om wekelijks sporten op recept, het verrichten van creatieve activiteiten, vrijwilligerswerk doen, of aanhaken bij een eetclub.
- **Activiteit 4.3.8: Interventies gericht op tegengaan eenzaamheid onder LHBTI**
Negatieve reacties op de seksuele oriëntatie, genderidentiteit of genderexpressie, of angst hiervoor maken dat LHBTI's zich 'anders' voelen en daardoor niet zichzelf kunnen zijn. Dat maakt dat ze zich eenzaam kunnen voelen in contacten. Ze zijn soms verstoten door familie, of weggegaan omdat deze het LHBTI-zijn niet accepteert. LHBTI's zijn vaker kinderloos en hebben minder vaak een partnerrelatie.
Hun netwerk is minder 'vanzelfsprekend' zoals in de familiesfeer. Als ze ouder worden en het vrienden-netwerk afbrokkelt, is de kans op eenzaamheid groot. Uit meerdere gesprekken met LHBTI'ers uit Zuidoost is gebleken dat ze sterke behoefte hebben aan een eigen ontmoetingsplek. In 2019 gaan we in Gaasperdam en Driemond zo'n ontmoetingsplek creëren. Planvorming gebeurt in samenwerking met mensen uit de LHBTI gemeenschap.
- **Activiteit 4.3.9: Ouderenmishandeling**
[toelichting]

Doelstelling 4: Het percentage kinderen (5 tot 18 jaar) dat structureel sport en beweegt, al dan niet in clubverband, neemt toe met 5%.

De nulmeting (2018) volgt nog, Sport en Bos zal dit voor ons berekenen. Hierbij houden we de Sportdeelname-index aan. Sporten en bewegen is goed voor kinderen. Het verbetert hun conditie, gaat overgewicht tegen en geeft ze meer energie. Regelmatig bewegen heeft niet alleen lichamelijke voordelen, maar zorgt er ook voor dat kinderen meer zelfvertrouwen en discipline krijgen, minder gevoelig zijn voor stress en depressie; en zich beter kunnen concentreren op school. Daarnaast is het ook een leuke manier om in contact te komen met andere kinderen. De sportdeelname onder bewoners in Zuidoost is het laagst van de stad en de sportparticipatie in verenigingsverband blijft achter bij de rest van de stad. Voor sommige bewoners van Zuidoost is de weg naar een betaalbaar en passend sport- en beweegaanbod niet eenvoudig of haalbaar, zoals bijvoorbeeld bij bewoners die moeten rondkomen van een laag inkomen. De (lokale) sportstimulering is gericht op het ondersteunen en faciliteren van sportaanbieders, de zorg voor een structureel en toegankelijk sport- en beweegaanbod samen met partners voor onder andere de jeugd en het benutten de kracht van sport voor plezier en maatschappelijke doelen. De doelstelling en onderstaande activiteiten vragen ook om het verbeteren van de sportinfrastructuur als randvoorwaarde.

- **Activiteit 4.4.1 : Sport in de buurt**
Het organiseren van Sportbuurtwerkactiviteiten voor onder ander jeugd, zoals laagdrempelige sport- en spelactiviteiten in de buurt.
- **Activiteit 4.4.2: Sportstimulering in het onderwijs**
Op zestien basisscholen in Gaasperdam en Driemond worden diverse inspanningen gedaan om sport en bewegen te bevorderen bij kinderen. Zo worden o.a. promotielessen tijdens schooltijd, passend sport- en beweegaanbod en schoolsporttoernooien i.s.m. sportaanbieders georganiseerd. Daarnaast zetten we een Buurtsportcoach in cluster Reigersbos (Tamboerijn en Mobiel) en cluster Holendrecht (Holendrecht en Morgenster) voor het bevorderen van deelname aan naschools sport- en beweegaanbod, sport- en beweegaanbod in de buurt en structureel sport- en beweegaanbod van sportaanbieders. Dit is een pilot, die in 2018 gestart is, en in 2019 wordt voortgezet. Ook wordt op het Ir. Lely Lyceum in Gaasperdam een sportstimuleringsprogramma (Topscore) uitgevoerd.
- **Activiteit 4.4.3 : Sportaanbieders**
Sportverenigingen, private aanbieders, maatschappelijke organisaties en buurtorganisaties worden ondersteund bij het aanbieden van een passend sport- en beweegaanbod voor onder andere jeugd uit Gaasperdam Driemond.
- **Activiteit 4.4.4: Excellente Talentontwikkeling**
Naast het (sportstimulerings)aanbod in de buurt, in het onderwijs, bij de wijk sportvereniging en bij de sportaanbieders, bieden we een talentondersteuningsprogramma aan voor excellente jongeren.
- **Activiteit 4.4.5: Topsport**
We sluiten aan bij topsportevenementen die in Zuidoost en in Amsterdam georganiseerd worden. In het bijzonder zal aangesloten worden bij de 3x3 basketbalevenement "3x3 Masters" en het WK 3x3 die gehouden wordt in 2019 op het Museumplein.

- **Activiteit 4.4.6: Extra onder de aandacht brengen van Sportvergoeding Jeugd**
We ondersteunen de sportaanbieders, basisscholen en het voortgezet onderwijs uit Gaasperdam Driemond bij de promotie en begeleiding van Sportvergoeding Jeugd (Jeugdfonds Sport en stadspasregeling).

CONCEPT

Prioriteit 5: Bevorderen participatie en sociale cohesie

In het collegeakkoord 2018- 2022 "*Een Nieuwe Lente en Nieuw Geluid*" heeft het college van Amsterdam onder andere aangegeven dat er een grote taak voor het gemeentebestuur ligt om de relatie tussen burgers, ondernemers en overheid te verbeteren. Bewoners hebben net zulke goede, zo niet betere, ideeën als het stadsbestuur. Het college "streeft naar een open en transparant bestuur, en een naar buiten gerichte organisatie die open staat voor maatschappelijk en buurtgericht initiatief". Gemeente Amsterdam wil, met de basisvoorzieningen, activering en participatie, ondersteuning bieden aan mensen om een structurele tijdsbesteding met een welomschreven doel te vinden die hen zingeving biedt, en die bijdraagt aan (het vergroten van) hun zelfredzaamheid, waarbij de deelnemer actief wordt betrokken. Stadsdeel Zuidoost, in het bijzonder, wil de bewoners, zelforganisaties (en ondernemers) in staat stellen om hun verantwoordelijkheid te nemen. In de praktijk betekent dit dat de bewoners, zelforganisaties actiever aangemoedigd worden om meer interesse te tonen voor wat zich afspeelt in hun buurt. De achterliggende gedachte is dat de buurt een gedeelde verantwoordelijkheid is en veel taken kunnen de bewoners (en ondernemers) zelf uitvoeren. De vraag hierbij is hoe we deze partijen en mensen het meest effectief kunnen betrekken bij het uitvoeren van stadsdeel projecten en activiteiten in de gebieden. Betrokkenheid van deze partijen verhoogt zowel de effectiviteit van een aanpak, maar ook de bewonersparticipatie in hun eigen buurten. Om dit te bereiken willen we vrijwilligersorganisaties, focusgroepen, bewoners/zelforganisaties, lokale media, sleutelfiguren en bewoners uit de middenklasse inzetten om bewonersparticipatie te stimuleren en te verhogen.

Dit uitvoeringsplan heeft een sterke link met het uitvoeringsplan Zorg.

Bewoners van Gaasperdam/Driemond participeren iets minder vaak dan gemiddeld (84% van de 19-64 jarigen heeft een dagbesteding zoals (vrijwilligers)werk, mantelzorg of opleiding, versus 88%). In 2012 lag dit nog op het gemiddelde niveau van 87%. Ook ervaren meer mensen sociale uitsluiting, een situatie waarbij men vanwege omstandigheden als weinig financiële middelen of gebrek aan zorg niet volledig kan deelnemen aan de samenleving (14% versus 8% gemiddeld in de stad). Er is veel contact tussen burens (66% wekelijks versus 51%) en overige buurtgenoten (38% wekelijks versus 23%). De bewoners zijn ook vaker actief in vrijwilligerswerk (42% versus 35%), maar niet vaker lid van een vereniging. Relatief veel bewoners voelen zich verwant met een geloof (45% versus 34%) en relatief veel bezoeken soms een gebedshuis (25% versus 18%).

Doelstelling 1: Het aantal bezoekers aan het buurthuis en de buurtwerkkamer is toegenomen met 15% en het aantal unieke bewoners dat deelneemt aan bewonersbijeenkomsten is toegenomen met 25 % in 2020 (nulmeting in 2018)

In Zuidoost zijn er verschillende ruimtes waar we ontmoeting tussen bewoners willen faciliteren. Zo hebben we 2 buurthuizen, 1 buurtwerkkamer en zijn we met Cordaan in Reigersbos een buurtkamer toe te voegen aan het aanbod. Tevens zijn er plannen om de oude brandweerkazerne te kopen om ook hier activiteiten voor bewoners te gaan programmeren. De uitdaging is om de

programmering van deze ruimtes beter af te stemmen op de wensen van de bewoners. Met ons credo "Ruimte voor iedereen".

- **Activiteit 5.1.1: Burgers meer betrekken bij programmering buurthuizen en of buurt(werk)kamers**
POZO, PBAZO, VENZO, Swazoom en het gebiedsteam zullen hier samen in optrekken om de samen met bewoners de programmering beter aan te laten sluiten bij de vraag van de bewoners door bijvoorbeeld het instellen van een programmaraad. Faciliteren van de dialoog Buurthuizen 3.0. In 2019 willen we samen met bewoners, POZO, PBAZO, VENZO, Swazoom en het gebiedsteam kijken hoe we programmering en beheer van de buurthuizen kunnen door ontwikkelen. Hoe kunnen professionals en bewoners daarbij samen optrekken? We zetten in op een groeimodel en willen 1 pilot in minimaal 1 van de ontmoetingscentra dat de programmering samen met burgers wordt gemaakt.
- **Activiteit 5.1.2: Activiteitenkalender - inzicht in aanbod van de buurthuizen en de buurtwerkkamer**
Het aanbod inzichtelijk maken via een activiteitenkalender: een papieren versie die elk kwartaal wordt gepubliceerd en verspreid op verschillende plekken in de buurt zoals buurthuizen, de buurtwerkkamer, sporthallen, sportcentrum, verzorgingshuizen, woongroepen en clubhuizen.
- **Activiteit 5.1.3: Ontmoeting faciliteren in ruimtes van derden waar bewoners gebruik van kunnen maken.**
We stimuleren actief de gesprekken tussen bewoners en eigenaren van vastgoed (zoals corporaties en scholen) om hun gebouw ook open te zetten voor bewonersontmoetingen.

Doelstelling 2: Inzetten op eigen kracht van de bewoner en andere stakeholders. Als verbinder en partner sluiten we ons aan bij burgerinitiatieven om de vitaliteit van de samenleving te versterken. De inzet voor de buurt of stad ligt boven het gemiddelde niveau (28% versus 24%).

In Zuidoost zijn er vele bewoners en andere stakeholders met diverse initiatieven om onze samenleving beter te maken. Er zijn tal van deze fantastische voorbeelden. De vitale samenleving in Zuidoost bestaat en willen we beter zichtbaar maken. Daarom willen we gebruikmaken van deze kracht om de burgers meer dan voorheen te betrekken bij het oplossen van leefbaarheidsvraagstukken. We stimuleren bewoners om bij te dragen aan een fijne, veilige en leefbare buurt. Dat doen we door burgerinitiatieven en bewonersbelangrijke stakeholders beter zichtbaar te maken. met elkaar in gesprek te brengen en ze te laten meedenken over oplossingen. Op deze manier willen we het veiligheidsgevoel van bewoners vergroten.

- **Activiteit 5.2.1: De glimlach van Zuidoost**
Beter inzichtelijk maken van de Glimlach van Zuidoost. De Glimlach van Zuidoost is een project over democratisering. Er zijn vele mooie initiatieven in de wijken van Gaasperdam en Driemond, maar kennen we ze allemaal? En hoe kunnen we deze initiatieven beter zichtbaar maken. We gaan in gesprek met de initiatiefnemers om te kijken hoe we hun beter zichtbaar kunnen maken. Tevens gaan we op zoek naar manieren en instrumenten die de zichtbaarheid

kunnen vergroten met als doel het koesteren en indien gewenst vergroten van de zichtbaarheid, wat zich uit in een stalende glimlach van Zuidoost.

- **Activiteit 5.2.2: Projecten schoon en heel**
We faciliteren initiatieven rondom meer meedenken van de burgers en op meer zeggenschap van de burgers bij schoon en heel in de openbare ruimte. We zetten in op minimaal 1 pilot project waarbij burgers meer zeggenschap krijgen over hoe we als gemeente samen met hun de wijk schoon en of heel houden.
- **Activiteit 5.2.3: Gevoelskaart Reigersbos**
Samen met de bewoners wordt een gevoelskaart Reigersbos gemaakt. De gevoelskaart geeft weer de signalen, sferen, trends of ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid in de openbare ruimte, in en om bepaalde woon-, school-, winkel- en overige complexen. Om zo te bepalen wat we doen en wat er meer nodig is.
- **Activiteit 5.2.4: Stimuleren van Bewonersinitiatieven**
Hierbij spelen POZO, VENZO en PBAZO een belangrijke rol samen met het gebiedsteam.
- **Activiteit 5.2.5: Groeps mannen (hanggroepen in de openbare ruimte)**
In de winkelcentra van Gein, Holendrecht en Reigersbos zijn er diverse groepen mannen die, bij gebrek aan dagbesteding en accommodatie, bij elkaar komen om te kletsen en (alcohol) te drinken. Sommige bewoners ervaren overlast van deze groep.
De groep zelf heeft aangegeven dat er onvoldoende activiteiten zijn die voor hen aansprekend genoeg zijn. Ze hebben behoefte aan een ontmoetingsplek en/of een zinvolle dagbesteding zoals ingezet worden als buurtvader of klusjesman. In 2019 gaan we de mogelijkheden hiervoor verkennen.
- **Activiteit 5.2.6: De Week van Gaasperdam en Driemond en de Buurtcamping**
Na een succesvolle 1 editie, faciliteren we ook dit jaar weer de Week van Gaasperdam en Driemond inclusief de Buurtcamping. De Buurtcamping is een 3 daags evenement waarbij burens kamperen in de wijk en valt samen met de Week van Gaasperdam en Driemond. Het gebiedsteam wil een podium bieden waar de bewoners en stakeholders op kunnen schitteren. Doel van deze week is met elkaar in verbinding staan. Samen trots zijn op het gebied. Met elkaars talenten kennismaken. En niet te vergeten een bruisende week van de schoolvakantie. Een podium voor het gebied en haar bewoners.

Doelstelling 3: Bewoners zijn betrokken bij en oefenen invloed uit op de planvorming bij overheidsvraagstukken en projecten.

Het beter betrekken van inwoners bij besluitvorming over beleid, een project of een activiteit. en uitvoering van de ruimtelijke ingrepen die vanuit het programma de ontwikkelbuurten worden uitgevoerd (democratisering) We willen bewoners meer met elkaar in gesprek te brengen en ze te laten meedenken over oplossingen.

- **Activiteit 5.3.1: Ontwikkelbuurten Holendrecht en Reigersbos**
Amsterdam wil met 'Ontwikkelbuurten' een nieuwe stimulans geven aan de ontwikkeling van woonbuurten met een sociaal economische en fysieke achterstand.

- **Activiteit 5.3.2: Placemaking game**
Om bewoners al in een vroeg stadium te betrekken bij de planvorming. Al dan niet in samenwerking met Placemaking Plus+ een placemaking game opzetten. In een placemaking game kijken bewoners, stakeholders en de gemeente gezamenlijk naar kansen die er zijn in het gebied en op korte termijn aangepakt kunnen worden.
- **Activiteit 5.3.3: Waardewandelingen**
Om de bewoners en ondernemers mee te nemen in de verkenning van de ruimtelijke opgave worden waardewandelingen georganiseerd. Bij deze waardewandelingen worden bewoners en ondernemers gevraagd wat zij positief en negatief vinden aan de huidige situatie. Tevens kunnen er informatiemarkten worden gehouden met sfeerbeelden van de nieuwe situatie. De input uit de waardewandelingen en de informatiemarkten worden meegenomen in de verkenning. Uitgangspunten hierbij zijn dat de aanpak samen met de buurt bepaald wordt.
- **Activiteit 5.3.4: Pilot buurtbudget**
Pilot buurtbudget: We willen experimenteren met een buurtbudget omdat bewoners net zulke goede, zo niet betere, ideeën hebben als de gemeente en de gemeente streeft naar een organisatie die open staat voor maatschappelijke initiatief. Het vergroten van het meedoen en zeggenschap van bewoners vinden we belangrijk.
Onderdeel van het experiment is een om een project met een buurtbudget te gaan uitvoeren in Gaasperdam en Driemond. Er zal door en met bewoners een project worden benoemd waarbij de bewoners zelf de organisatiestructuur vormgeven en het project definiëren door aan te sluiten bij de energie die is in de wijk rondom een onderwerp/maatschappelijk initiatief wat aansluit bij de gebiedsagenda.
- **Activiteit 5.3.5 Dialoog in de buurten over actuele thema's**
We organiseren participatietrajecten en workshops om bewoners te betrekken bij leefbaarheid en veiligheid te betrekken. Bewoners krijgen zo een actievere rol bij het verbeteren van de leefbaarheid in de wijk. Dat komt het veiligheidsgevoel ten goede.
- **Activiteit 5.3.6: Participatie in het kader van Ontwikkelbuurt**
Hoodlab inhuren voor participatie en voor ophalen input voor de sociale en fysieke opgave bij bewoners, ondernemers en andere partners
- **Activiteit 5.3.7 : Participatietraject Langerlust**
In 2019 onderzoekt Vastgoed van de gemeente Amsterdam welke toekomstbestendige invulling boerderij Langerlust kan krijgen, waar mogelijk met behoud van functie voor horeca en maatschappelijke voorziening. Er volgt een participatietraject waarbij bewoners kunnen meedenken over de mogelijke invulling, zodat ook de buurtfunctie van Langerlust behouden blijft.
- **Activiteit 5.3.8: Inrichting Schoolplein Knotwilg**
In 2019 start de sloop en nieuwbouw van Basisschool de Knotwilg in Gein. We ontwerpen het schoolplein samen met de buurtbewoners, ouders en de school. Het voornemen is een groen en grotendeels openbaar schoolplein te creëren, met veel plekken waar kinderen 'ontdekkend' buiten kunnen spelen.

Doelstelling 4: We spannen ons extra in om ervoor te zorgen dat democratisering van iedereen wordt. We focussen ons hierbij op 3 aandachtsvelden.

- Kwetsbare bewoners weerbaarder maken om zo ook mee te kunnen doen, vanuit de gedachte om eigen kracht te versterken: empowerment.
- Bewoners die nog niet mee participeren maar dat wel kunnen enthousiasmeren om mee te gaan doen.
- Actief participerende bewoners goed te horen maar wel te zorgen dat er democratiseren van iedereen is en niet van een selectief gezelschap.

We streven hierbij naar een goed evenwicht tussen de 3 aandachtspunten. We zijn ons ervan bewust dat er in ons stadsdeel een groep bewoners is die vaak onzichtbaar zijn of er moeite mee hebben zich te laten horen. Hierbij denken we aan kwetsbare bewoners die bijvoorbeeld de taal niet voldoende beheersen, in armoede leven of psychische problemen hebben.

- **Activiteit 5.4.1: Participatie jongeren Gaasperdam**
In 2019 betrekken we jongeren en jongvolwassenen bij de veiligheid en leefbaarheid in de buurt. Jongeren praten met elkaar, andere bewoners, de politie en de gebiedsmakelaar over het (onbedoelde) effect van hun handelen en aanwezigheid op straat. De kracht hiervan is dat de oplossing binnen de groep zelf ontstaat. De jongerendialogen vinden plaats in onder andere Buurthuis Gein en Holendrecht.
- **Activiteit 5.4.2: Jeugdbetrokkenheid vergroten**
Project de Kinderburgermeester, met als doel vergroten jeugdbetrokkenheid en kinderen spelenderwijs kennis laten maken met democratische beginselen. Het gaat om kennis over de normen en waarden en het aanbieden van de mogelijkheden voor inspraak, vaardigheden en houdingen om op school en in de samenleving actief mee te kunnen doen. Twee scholen in Gaasperdam en Driemond zullen meedoen met dit project.
- **Activiteit 5.4.3: Intensiveren Digitale Inclusie**
Door de toename van benodigde digitale applicaties bevinden veel mensen zich nog ver van meedoen aan maatschappelijk activiteiten. Zelfs actieve Zuidoost meepraters worden langzamerhand passieve deelnemers. Voor vooral volwassenen, ouderen en migranten die in armoede leven is dit nog moeilijk. Deze groepen zijn vaak laagopgeleid en laaggeletterd en kenmerken zich door schaarste aan geld, tijd en voedsel. Door deze omstandigheden beschikken ze vaak beperkt over adequate digitale apparatuur en hebben zij tevens een beperkt 'doen-vermogen' om de benodigde digitale zelfredzaamheid op te bouwen. Om de kloof te dichten zijn vier domeinen onderscheiden, waarbij extra inzet kan zorgen voor het dichten van de digitale kloof: motivatie, bezit, vaardigheden en gebruik. Naast de wil om ICT-toepassingen te gebruiken, moeten mensen ook toegang hebben tot de benodigde apparatuur, er naar behoren mee om kunnen gaan en dit vervolgens ook daadwerkelijk doen. Op wijkniveau kunnen bewoners lessen nemen en instappen in het digitale tijdperk.
- **Activiteit 5.4.4: Digitale instrumenten, Participeren 2.0**
Er zijn al tal van mogelijkheden en instrumenten om online te communiceren met de overheid. Zo is in 2018 De Stem van Zuidoost geïntroduceerd. Een digitaal meeting point voor het aanbieden van voorstellen voor je buurt. Daarnaast is het maken van melding in de openbare ruimte ook via een App mogelijk gemaakt. Zo zijn er nog veel meer digitale

instrumenten die nu al operationeel zijn, maar waar meer bekendheid aan gegeven moet worden. Hier moet door middel van promotie bekendheid aan gegeven worden. Daarnaast worden bewoners en ondernemers ook uitgedaagd tot het ontwikkelen van andere Apps of programma's ten dienste van de bevolking.

- **Activiteit 5.4.5: Pop Up Gaasperdam en Driemond**
We organiseren pop-up activiteiten. Doel: gesprekken over participatie met bewoners van Zuidoost die we anders misschien niet zo snel spreken. Zo horen we waar behoefte aan is en waar interesse voor is op dit gebied. Tegelijkertijd informeren we bewoners over de mogelijkheden die er al zijn met betrekking tot participatie.

CONCEPT

Prioriteit 6: Duurzaamheid van omgeving en eigen cultuur

[toelichting]

Doelstelling 1: Als overheid het goede voorbeeld geven en samen met bewoners en partners actief op zoek gaan naar verduurzaming van de omgeving

[toelichting]

- **Activiteit 6.1.1: Verduurzamen evenementen Gaasperplaspark**
In het Gaasperplaspark worden jaarlijks meerdere grootschalige evenementen georganiseerd. Vanaf 2019 zullen de organisatie aan strikte regels moeten voldoen in het kader van duurzaamheid. De gemeente faciliteert de organisaties door een duurzaam stroompunt te realiseren, waar ondernemers op kunnen inpluggen. De organisaties krijgen regels over duurzaam afval beheer en hergebruik.
- **Activiteit 6.1.2: Aanleg duurzame stroomvoorziening Gaasperplaspark**
We gaan een duurzame stroomvoorziening aanleggen in het Gaasperplaspark. Dat betekent dat we een duurzame evenementen gaan realiseren vanaf 2019. Andere ondernemers in het park kunnen ook van dit stroompunt gebruik maken. Dat betekent dat de dure diesel-aggregaten tot het verleden behoren.
- **Activiteit 6.1.3: Symposium Sociale Verduurzaming**
Het college heeft duidelijke ambities geformuleerd in het kader van duurzaamheid en energietransitie. In het kader hiervan willen we inzetten op 'sociaal verduurzamen', waarbij de vraag is op welke manieren mensen met een laag inkomen kunnen profiteren van duurzaamheid en energietransitie. Het resultaat is het formuleren van een gezamenlijke doelstelling en een plan van aanpak van de betrokken stakeholders.
- **Activiteit 6.1.4: Verduurzamen huidige woningaanbod**
Corporaties en eigenaren inspireren en faciliteren om de bestaande woningvoorraad te renoveren en beter isoleren. Kijken om we een verbindende rol kunnen spelen om het aantal zonnepanelen op corporatiedaken te vergoten.
- **Activiteit 6.1.5: Verduurzamen huidige woningaanbod**
We bieden een podium aan bewoners en organisaties die zich willen inzetten voor een duurzame omgeving. We organiseren ontmoeting en verbinden.

Doelstelling 2: Interesse bevorderen in je eigen en elkaars creativiteit, kunst en cultuur. Het huidige kunst en cultuuraanbod in Gaasperdam en Driemond verbreden en vernieuwen om bij te dragen aan een verrijking van ons samen leven.

Gaasperdam en Driemond is een kleurrijk gebied met divers kunstzinnige talent. Met meer dan 100 nationaliteiten zijn we uniek in het divers zijn. We omarmen de couleur lokale en we deze vergroten de krachten en kansen die deze diversiteit met zich meebrengt op het gebied van kunst en cultuur.

- **Activiteit 6.2.1: We bieden podia om kunst en cultuur zichtbaarder te maken.**
Hierbij denken we aan gebruik van ontmoetingsruimte, het faciliteren van initiatieven op het gebied van kunst en cultuur. Tevens zetten we in op het faciliteren van lokale kunstenaars bij kunstuitingen in ontmoetingsruimte en openbare ruimte. We organiseren ontmoeting tussen verschillende werelden hierbij denken we onder meer aan nieuw talent ontmoet bestaande artiesten en gaan in dialoog met elkaar.
- **Activiteit 6.2.2: Transformatie brandweerkazerne Reigersbos**
De dialoog wordt gevoerd om de huidige brandweerkazerne Reigersbos te transformeren naar een culturele ontmoetingsplaats.
- **Activiteit 6.2.3: Onderzoek naar realisatie culturele voorziening met stedelijke allure**
Onderzoek naar kansen en mogelijkheden om een culturele voorziening met stedelijke allure te realiseren op het voormalige floriadeterrein aan de Gaasperplas
- **Activiteit 6.2.4: Placemaking**
In de ontwikkelbuurten wordt middels placemaking ingezet op het vergroten van het buurtgebonden kunst- en cultuuraanbod.
- **Activiteit 6.2.5: Communicatie via diverse kanalen**
Ook in onze communicatiestijlen sluiten we beter aan bij de culturele diversiteit van ons gebied. Naast het geschreven woord zal er ook meer aandacht zijn voor het gesproken woord aansluitend bij de traditie van verhalen vertellen.